

ЛУИС Л'АМУР

кралят на уестърна

УКРОТЯВАНЕ НА СТЕПТА

Класически любовен уестърн
Бестселър, който потресе
и най-коравите сърца

ЛУИС ЛАМУР
УКРОТЯВАНЕ НА СТЕПТА

Превод: Борис Шишков

chitanka.info

Казвам се Райън Тайлър...

... и хората говорят, че съм убил двадесет и седем мъже. В действителност убих само десет и всеки, без изключение, в честен двубой. Това важеше и за индианците, макар че тях никой не ги броеше в онези дни.

Някои казват, че съм самото зло. Че съм убивал без причина. Че съм бил разбойник. Те твърдят, че никой няма право да убива. Ето защо пиша всичко това по-долу, така че да имате възможност сами да прецените.

В днешно време стадата добитък блуждаят угоени и лениви, хората спят спокойно нощес. Оръжието е заровено и мисля, че би трябвало да благодарят за това на хора като мен...

ЗА ЛУИС ЛАМУР

„Отреждам си място в света на словото като един трубадур, разказвач на истории, бил непрекъснато край лагерните огньове. Така искам и да ме помнят хората — като разказвач. Добър разказвач.“

Надали има автор, който да се чувства така „у дома“ в света, пресъздаден от неговите романи, както Луис Л'Амур. Той е не само в кожата на своите герои, но буквално „минал съм по пътя на героите си“. Личните преживявания и отдадеността му към историческите изследвания дават на Луис Л'Амур едно уникално познаване и разбиране на хората и събитията, на предизвикателствата на Западната граница на САЩ — основен фактор на неговата популярност.

Корените на фамилията Л'Амур (френско-ирландско потекло) водят до Северна Америка още от ранните години на 16 век и от тогава „следват“ пътя на запад, но „винаги на границата“. Детството му минава в Джеймстаун, Северна Дакота. Луис „поглъща“ всичко от своя род, включително и историята за дядо си, скалпиран от сиуксите.

Едва петнадесетгодишен, Луис напуска дома си, обладан от любопитство и желание да разшири „своя хоризонт“. Той сменя най-различни професии — моряк, дървар, укротител на слонове, кожар, миньор и офицер-танкист през Втората световна война. По време на „онези“ дни той кръстосва света с товарни кораби — прекосява Червено море, претърпява корабкрушение край бреговете на Западна Индия, след което се добира до пустинята Мойяв. Л'Амур печели 51 от 59 мача на ринга като професионален боксьор, работи като журналист и лектор. Той е също и страстен читател, колекционира редки книги — има над 17 000 заглавия в личната си библиотека.

„Исках да пиша почти откакто проходим“, спомня си Л'Амур. След цяла поредица от гранични и приключенски разкази, предназначени главно за списанията, Луис Л'Амур публикува и своя първи роман — „Хондо“ в САЩ през 1953 г. Само за няколко години Л'Амур става един от четиримата най-продуктивни новелисти в света, чиито романи бележат милионни тиражи и стават веднага търсени

бестселъри. Всичките му книги, над 150, са издадени в тираж над 250 000 000, което го превръща безспорно в автор на бестселъри в новата литературна история. Книгите му са преведени на над двадесет езика, а повече от 45 негови романа са филмирани.

Сред най-популярните книги на Луис Л'Амур са „Самотните богове“, „Хондо“, „Укротяване на степта“, „Сребърният каньон“, „Призрачните ездачи“, „Високият чужденец“, както и поредицата от 18 романа за фамилията Сакет (известна в целия свят като сагата THE SACKETTS). Неговият мемориален роман — „Посланието на един скитащ мъж“ става бестселър през 1989 г. Много от книгите му са аудиодраматизирани на касети от издателство BANTAM AUDIO.

Носител на много награди и отличия, през 1983 г. Луис Л'Амур става първият (и досега единствен) новелист, награден с Националния Златен Медал от Американския Конгрес за цялостно творчество. През 1984 г. лично президентът на САЩ Роналд Рейгън му връчва Медалът на Свободата.

Луис Л'Амур умира през 1988 г. в Лос Анджелис. Съпругата му Кати и дъщерите му продължават писателската традиция — издателство BANTAM ще публикува неиздадени все още книги на автора през деветдесетте години.

ПЪРВА ГЛАВА

Движихме се в индианска земя и когато колелото ни се счупи, никой от кервана не спря. Просто продължиха и ни оставиха там — баща ми и мен.

Вече гонех дванадесетте и можех да псувам почти толкова добре, колкото и баща ми, така че и двамата му дръпнахме по една псувня.

Багли, на когото татко помогна близо до Аш Холоу тогава, само се изчерви до уши, но продължи със своята каруца, без да спре.

По това време повечето хора бяха доста услужливи, но тази експедиция се придържаше близо до капитана. Това беше Големият Джак Макгери.

Когато колелото се счупи, някой извика и ние се извърнахме назад. Големият Джак не обичаше баща ми, защото татко никога не му подражаваше и защото се разбираше с Мери Тейтъм, която Големият Джак ухажваше без успех.

Той се завъртя на красивия си черен кон и погледна към нас. Тъкмо се канехме да свалим колелото и да се опитаме да направим нещо.

— Съжалявам, Тайлър. Знаеш какво казах. Това е индианска земя. Тук не може да се спира, по какъвто и да е повод. Все пак ще вземем дъх на изворите. Там може да ни настигнеш.

После той обърна коня си и се отдалечи, и никой в каруците не показа нито с думи, нито с поглед, че дори ни е забелязал, че оставаме там.

Баща ми не искаше повече да губи време. Той погледна след тях с измъчено лице, след което се обърна към мен.

— Синко, за мен не ме е грижа. За теб се тревожа. Но дано всичко бъде на ред. Вземи сега тази пушка, иди на по-високо и наблюдавай внимателно наоколо.

Станалото — станало, баща ми се захвана с колелото, за да можем да продължим. Той беше добър в тези работи, колко каруци беше изработил тогава, както и някои по-хубави дървени ракли.

Той работеше упорито, а аз си отварях очите на четири, макар че трудно можеше да се наблюдава добре. Наоколо се простираше безкрайна равнина и високи, колкото човешки бой, треви. Тук-там имаше голи участъци, но аз не можех да ги видя. Вятърът раздвижваше тези високи треви, въртеше ги в дълги рула — така можеше да изглежда само морето — цветът се менеше от зелено-сиво до сребърно, според силата на вятъра. Отгоре небето беше широко и светлосиньо, само с няколко лениви облачета, движещи се без посока.

Имахме хубава каруца — Канистог, с шест вола, които я теглиха. Имахме два оседлани коня, а вътре в каруцата бяха инструментите на татко, храната, постелите и няколко необичайни вещи, като снимката на мама, която татко пазеше винаги със себе си, каквото и да става.

Татко се беше спазарил за две карабини Джослин, преди да напуснем Канзас и освен това всеки от нас имаше ръчна карабина Шоук & Макланахан — калибър 0,36, както и други добри оръжия.

Както казваше Макгери — индианска земя. Преди по-малко от две седмици индианците били нападнали керван от каруци, по-малки от нашата, и убили четирима мъже и една жена. По-късно го застигнали отново няколко мили на запад и убили още двама души.

Нашият керван беше голям и добре въоръжен, но Големият Джак с удоволствие би се „отървал“ от татко — няма да забравя изражението на лицето му, докато ни гледаше край счупеното колело. Той би се „оженил“ за среброто на Мери Тейтъм, донесено от нейния старец, веднага щом стигне в Калифорния.

Когато вече беше почти тъмно, татко се обърна към мен.

— Синко, ела тук. Вземи си коня, язди пред мен и оглеждай. Ако керванът наистина спре на изворите, ние ще успеем да ги настигнем.

Воловете не могат да се движат бързо, особено когато каруците са тежки. Копитата им се подуват. Но ако се почива през ден, те теглят по-добре от който и да е кон, макар и бавно.

Настъпи нощта. Поддържахме курс на запад. Направлявахме се по звездите. През цялата нощ... Когато на небето се появиха първите сиви сияния, се видя блясъкът на водата — едва забележим. Татко беше доста зад мен.

Не се виждаха нито коне, нито кервани, нито следи от огньовете...

Когато каруцата се появи зад мен, видях втренчения в далечината поглед на баща ми — напрегнат и невярващ. Аз се обърнах към татко.

— Няма ги. Изоставиха ни.

— Да, изоставиха ни.

И двамата знаехме, че трябва да спрем. Воловете не можеха да издържат толкова много — нашите имаха изключително напрегнато денонощие. Татко каза:

— Трябва да ги напоим, сине. Ще се натопят и това ще ги отмори малко.

И така, стигнахме до изворите и се убедихме, че наистина керванът не беше спирал. Големият Джак не ни беше оставил никакъв шанс. Керванът е подминал изворите и никой не е знаел за неговото обещание. Никой, освен него и нас...

Спряхме за кратко освежаване, след което продължихме. След три мили стигнахме до вир с хрусталаци около него и нагазихме, за да починем. Татко разпрегна воловете и ги пусна да попасат биволска трева. Той взе своята карабина и запълзя към хребета на пост.

Аз се свих да спя под каруцата. Може би вече бях заспал, когато усетих някой да ме бута — беше татко.

— Те идват, момчето ми. Вземи коня и тръгвай. Може би, ако се придържаш към равнинните участъци, ще успееш да се запазиш жив.

— Но аз... как ще отида без теб?!

— Синко, тръгвай. Един може да го направи, но двама не. Вземи Олд Блу — той е най-бързият.

— Ела с мен!

— Не, в тази ситуация това е единствената възможност. Аз ще остана тук. Те може би ще вземат захарта, която носим и ще си заминат.

— Аз оставам също.

— Не.

Татко рядко говореше с мен сурово след смъртта на мама, но сега гласът му беше остър и студен. Аз разбрах, че не мога да споря — метнах се на коня и тръгнах.

Той ми подаде торбичка с патрони и ми хвана ръката. Очите му бяха навлажнени.

— Късмет, момчето ми, късмет. Не забравяй мама.

Татко потупа Олд Блу и ме остави да тръгна. Не можех дори да си представя как ще го напусна. След първия завой аз неволно се обърнах...

Чух изстрел и видях кълбо дим близо до каруцата. Разнесе се цял залп от гърмежи. Долових пронизващия звук на татковата Джослин.

С Олд Блу се промушвахме между храсталаците. Аз сграбчих карабината си и се втурнах към тила на нападателите. Придържах се към ниските части.

Там се виждаха около дузина индианци. Първият изстрел на татко е бил точен — видях самотен жребец да се връща. Индианците започнаха да обкръжават. Татко стреля пак. Един индианец се изхлузи от коня си.

Слънцето отдавна вече беше изгряло и започна да става горещо. Разнасяше се аромат на нагорещена и прашна трева. Усещах топлина по гърба си и ръцете ми бяха потни, но трябваше да чакам.

Въпреки, че бях още момче, а баща ми не беше „прериен мъж“, аз знаех какво да правя. Нощ след нощ, край огньовете, бях слушал какви ли не истории за индиански нападения от хората от планината или от такива, на които подобни неща вече се бяха случвали. Знаех, че има време за изчакване и време за стреляне.

Татко се справяше добре. Той сполучливо устояваше на индианците. Аз се сниших. Избрах местенце с добра видимост на около сто и петдесет ярда от тях.

Изведнъж видях от седлото на Олд Блу раздвижване в тревата. Те се промъкваха, пълзейки към татко. Дали той ги виждаше?

Не, той не можеше да ги види от мястото, където беше, но явно се беше досетил, че те биха направили това, тъй като го видях да се измъква изпод каруцата и да се прикрива в скалите, недалеч от нея. Само миг го делеше от неприятна среща с четирима индианци, които вече бяха край каруцата.

Татко почака за миг. Той не се беше сражавал с индианци — беше само един добър колар. Но беше много умен. След светкавичен скок той стреля. Видях индианец да се превива, ранен в рамото. Тогава двама от тях се втурнаха напред. Татко стреля неточно, след което с друг изстрел повали на земята един от своите нападатели.

Тогава аз дочух шепот в тревата и видях четирима индианци да се промъкват с конете си зад него. Зад него и пред мен. Те бяха на по-малко от тридесет ярда пред мен.

Аз чаках точно този момент. Устата ми беше пресъхнала и аз не можех нито да плюя, нито да преглъщам. Хванах здраво моята

Джослин, прицелих се хладнокръвно, както бях научен, поех дълбоко дъх, отпуснах се и стрелях. Оръжието подскочи в ръцете ми. Индианецът, в когото се бях прицелил, се строполи от коня си на тревата. Бях му разбил черепа.

Татко се завъртя бързо и стреля. Аз стрелях повторно. Вторият ми изстрел прониза индианец в гърба.

Моите изстрели ги бяха сварили по бели гащи, както казваше един наш спътник. Индианците не си бяха и представяли, че може да има друг човек с татко. И ето, за по-малко от минута бях убил двама.

Още един изстрел. Веднага се обърнах.

Двама индианци бяха нападнали татко и сега се биеха с него. В същия момент другите двама „мои“ индианци се обърнаха и тръгнаха натам. Стрелях, но не улучих — може би, защото бях неспокоен. Видях татко да пада на земята. Нож блесна във въздуха, след което полетя надолу. Разбрах, че вече беше късно да помогна на татко...

Метнах се на Олд Блу и препуснах надалеч от тук. Аз нямаше да търся селище или да се мъча да догонвам кервана. Каруцата беше наша, нещата в нея — също. Яздех няколко мили наоколо, след което тръгнах обратно.

Когато се върнах, беше вече тъмно. Беше тихо. Не се виждаха никакви огньовете наоколо.

Разгледах още веднъж всичко. Реших, че на индианците не би им хрумвало, че може да се върна. Освен това — какво друго би им трябвало, след като бяха плячкосали, каквото искаха от каруцата. Олд Блу беше нервен. Вързах го за един храсталак. Отидох там сам.

Усетих мирис на горяло дърво. Индианците са подпалили каруцата, но тя не беше изгоряла.

Пропълзях до там. Намерих татко. Беше убит и скалпиран.

Претърсих каруцата, като си светех с кибритени клечки. Почти всичко използваемо беше взето. Аз знаех къде татко държеше своите четиридесет долара в злато. Намерих ги в процеп на дървото на каруцата.

Само покривалото на каруцата беше изгоряло. Обръчите бяха обгорени. Страничните дъски бяха непокътнати. Кутията с инструментите на татко беше разбита. Повечето от острите инструменти ги нямаше. Взех няколко цента от джоба на татко.

Намерих лопата в каруцата и изкопах гроб за него на хълма. Погребах го. През цялото време ревах като проклето малко момиченце. Аз, който рядко проронвах сълза...

Натрупах камъни на гроба. Написах името на татко с нагорещено желязо на дъска. После се разтършувах наоколо да намеря нещо останало.

Нямаше почти нищо, но намерих снимката на мама. Като по чудо тя не беше изгоряла — намерих я в Библията, чиито листа бяха обгорели в краищата. Сложих снимката в джоба си и тръгнах към Олд Блу.

Воловете сигурно вече ядяха сочна трева някъде... Може би при най-близката река — изворите.

Не знам дали бях още хлапе, но тези индианци бяха убили татко и плякосали животните ни. Аз поисках да убия индианец.

Поне още един.

ВТОРА ГЛАВА

Нощта ухаеше приятно. Небето беше покрито със звезди. Усещах мекия вятър, поклащащ тревата. Благодарение на този вятър аз долових пушек от горящи дървета. Имаше и мирис на месо.

Олд Блу изглежда подразбираше какво възнамерявах да правя. Той вървеше безшумно по тревата. След като беше надушил пушека и усетил безпокойството ми, той със сигурност вече знаеше за индианците в близост до нас.

След известно време аз слязох от коня, вързах го и запълзах напред.

Те бяха запалили почти незабележим огън. Виждаха се конете им, завързани настрана. Индианците бяха заспали, не очакващи нищо. Видях четири вола. Следователно бяха изядени най-много два.

Белите биха яли един вол цяла седмица. Индианците се натъпкваха с храна, когато има, а друг път гладуваха.

Първо допълзах до техните понита. Станах и тръгнах съвсем спокойно между тях. Може би поради това, а може би за това, че бях само едно момче, те не се изплашиха, докато не сложих ръка на въжетата. Тогава едно от понитата издаде силен звук.

Веднага срязах въжетата с джобното си ножче. Изкрещях и две от понитата направиха точно това, което исках — втурнаха се в индианския лагер. Стрелях по засуетилите се.

Стрелях три пъти толкова бързо, колкото можех да натискам спусъка. Сграбчих ръчната си карабина Шоук & Макланахан — калибър 0,36 и стрелях още три пъти.

Двама индианци бяха повалени, единият от които с рана в корема. Друг индианец се клатушкаше с куршум в крака. Това беше достатъчно. Обърнах се и се магнах от там светкавично. След като се поотдалечих, потърсих Олд Блу.

Метнах се на седлото и тръгнах. Цяла нощ яздих на запад, следвайки следите на кервана. На зазоряване намерих пещера, където аз и Олд Блу починахме малко.

Слънцето ме разбуди, като грееше право в лицето ми. Отново продължихме на запад. Следващият ден аз убих едно биче. Тук-там намирах по някой див лук. Ядох месото без сол.

Карах я така около седмица. Пътувах предимно нощем, както ме беше научил татко. Защото се знаеше, че индианците не обичат да се придвижват през нощта и не обичат нощните битки. Два пъти видях индианци, но те не ме видяха и нямаше инциденти.

Два пъти видях изгорели каруци, но те бяха горели преди много време, не скоро.

Яздих на запад. Виждах равнините около мен и високите планини, издигащи се отпред. Виждах бизони и много антилопи. Но аз се препитавах със своите запаси и не се налагаше да стрелям. Старите крави и бизони бяха много войнствени, но аз щях да убия някоя с пистолет отблизо.

Имаше месо и винаги се намираше лук. Веднъж си налових риба и я изпържих в биволска мазнина.

Имаше боброви следи и все повече и повече дървета. Земята започна да става по-груба. Оставах ми цели две седмици, преди да настигна кервана, въпреки че се движех по-бързо от тях. Все пак трябваше да отделям време за търсене на храна. Освен това те бяха на два дена пред мен първоначално. Пък и трябваше да внимавам, защото не исках да се окажа скалпиран.

Най-накрая видях кервана в Саут Пас. Каруците се нижеха — бели и многобройни. Като видях мъжете, буца от яд заседна в гърлото ми. Помислих си за татко и неговата каруца. Той можеше да бъде тук сега, ако те бяха спрели да ни изчакат. Мразех ги всичките, но най-много Големият Джак Макгери.

Първо видях Багли. Лицето му преbledня, като ме видя.

— Рей, къде е баща ти?

Няколко ездача тръгнаха към мен. Зададе се и Големият Джак Макгери — от началото на кервана. Обърнах се към тях с навлажнени от сълзи очи.

— Мъртъв е. Той е мъртъв и вие всички го убихте. Трябваше да ни изчакате.

Багли беше ядосан.

— Да изчакаме, а? Да рискуваме да ни се случи нещо?! За какво говориш, бе хлапе?

— Макгери каза, че ще ни изчакате при изворите. Той обеща на татко. Ние се придвижихме бързо до изворите, но вас ви нямаше.

Един мършавичък човек се обърна към мен.

— Момче, ти сигурен ли си, че Големият Джак Макгери е обещал това?

— Сигурен съм, по дяволите!

Големият Джак се приближи.

— Тук! Какво е т'ва? Вие... Оу, това си ти.

Не беше трудно да се разбере, че той не се почувства на седмото небе при появата ми. Той не очакваше някой от нас да се появи... Но все пак единият го стори. Мършавият човек погледна към Големия Джак Макгери.

— Джак, момчето казва, че си обещал да ги чакаме при изворите.

— Той лъже. Момчето лъже. Не съм казвал нищо подобно.

Аз сложих ръка на карабината си.

— Ти каза. Наричаш ме лъжец и ще платиш за думите си.

Мършавият човек ме успокои и се обърна към Макгери.

— Аз така и не разбрах защо подминахме най-хубавите извори от стотина мили насам. Наистина беше рано за спиране, но при положение, че една каруца...

— Не съм обещавал нищо. За какво би ми притрябвало да правя тези неща?

— Защото на татко не му пукаше от теб. И защото ти се домогваше до Мери Тейтъм.

Този човек ме мразеше. Виждах го в малките му очички.

— Ей, момче, затваряй си устата, защото ще ти одера кожичката!

Мършавият мъж се приближи.

— Никаква кожа няма да одираш, Макгери. Трябва да отговориш на един-два въпроса. Госпожо Мери Тейтъм, всички знаем, че Макгери ви ухажваше. Често сте говорили. Излизала ли сте често с Тайлър, когато той беше с нас?

Мери беше добро и смело момиче. Татко правеше много неща за нея. Веднъж ме беше попитал дали бих я приел за майка. Аз му отговорих, че след като моята собствена майка е погребана, не бих могъл да си представя друга жена за майка.

Тя си повдигна брадичката и продума тихо.

— Аз мислех много за господин Тайлър. Той беше добър и честен човек. Вярвам, че е бил влюбен в мен.

Аз отговорих:

— Беше.

Тя ме погледна с големите си сиви очи. Тогава каза тихичко:

— Аз съм само момиче и имам нужда от съпруг. Надявах се да се омъжа за Ралф Тайлър. Никога не съм възнамерявала да се омъжа за Джак Макгери, няма да го направя и сега.

Лицето на Макгери стана червено, после бяло. Той понечи да продума нещо, но бе прекъснат от мършавия мъж.

— Ние не сме били свидетели на станалото и мисля, че никога няма да узнаем как точно са били нещата. Ако ти си му казал, че ние ще изчакаме на изворите, ние бяхме длъжни да го сторим. Трябваше да спрем там при всички положения. Учудвам се, че не спряхме. Мисля, че ти си виновен.

Очаквах, че Макгери ще посегне към оръжието си, но той остана неподвижен.

Набит мъж с черно сако и черна широкопола шапка отсече:

— Ще искаме избор на нов капитан.

Големият Джак гледаше към мен. Нямахше нищо добро в погледа му — гледаше ме така, сякаш кроеше подъл план.

Мери Тейтъм видя това. Тя се приближи до моя кон.

— Рей, много съжалявам за Ралф. Ще яздиш ли сега с нас?

— Не, мадам. Но благодаря. Нямам намерение да стоя с тази отрепка. Освен това тук има някои хора, които не биха се чувствали комфортно в моето присъствие.

Имах предвид, най-вече Багли. Мери се възпротиви.

— Но Рей, ти си само момче.

— Убил съм трима индианци. Сам-самичък съм прекосил равнините през последните дни. Ще продължа сам.

Тя се усмихна.

— Добре, Рей. Но, моля те, сподели трапезата ни тази нощ.

— С голямо удоволствие, мадам.

Беше ми много хубаво, че щях да се нахраня цивилизовано след толкова самотни нощи. Мери беше страхотна готвачка. Тя дори направи курабийки и даде повечето на мен, а после ми донесе одеяла от собствената си каруца.

— Мадам, бих желал да сте ми майка...

Тя сложи ръка на главата ми, после ме притисна до себе си. Сякаш се разплаках, въпреки че не обичам много тези неща.

Усетих се засрамен, заради сълзите. Когато станах и погледнах Мери от високо, аз веднага избърсах очите си. Сякаш никога не се бях чувствал толкова неловко заради плачене. Взех одеялата, отидох в края на лагера и започнах да се приготвям за лягане.

Нещо мръдна в тъмнината. Сграбчих карабината си — вече две седмици бях непрекъснато нащрек и бях навикнал да реагирам светкавично. Който и да беше там, изчезна.

На сутринта, докато си оседлавах коня, Големият Джак Макгери дойде при мен. Гледаше ме с подлите си очи.

— Въобразяваш си, че си голям мъж, нали? Ще ти го избия от главата!

Почувствах се изплашен, но пистолетът ми беше в кобура. Нямах да се поколебая да го използвам, ако той предприемеше нещо. Нямах желание да го правя, но бих...

— Ти уби баща ми, точно така, както го беше замислил. Ако той беше тук, не би ти стискало да говориш така. Никога не си смеел да мериш сили с него.

Той се хвърли с коня си към мен и вдигна камшика. Точно в този момент чух щракване на пушка зад мен. Някой каза:

— Хайде, удари го. Този керван може да чака много, много за едно погребение.

Големият Джак Макгери застина с вдигнатия си камшик и изглеждаше като глупак.

Отново се беше намесил мършавият човек — той държеше карабина в ръцете си и въобще не се шегуваше.

— Макгери, ако нещо се случи на т'ва момче докато аз съм с този керван, дори то да прилича на случаен инцидент, ще те убия.

Големият Джак Макгери свали камшика и препусна към началото на кервана. Само че той вече не беше на този пост — бяха гласували за неговата смяна.

Мършавият мъж се приближи до мен и ме погледна замислено.

— Момче, доста си млад, за да привикваш постоянно да си с оръжие, но по-добре дръж карабината си под ръка винаги.

— Добре, сър.

Той ме погледна проучващо.

— Казвам се Логан Полард. Каж ми какво точно се случи. Когато беше убит баща ти.

За първи път разказах цялата история. Той ме разпитваше много остро. Накрая побарабани с пръсти по лулата си и продума:

— От теб ще стане... Със сигурност. Но запомни — използвай оръжието си само, когато това е необходимо.

На следващата сутрин, когато керванът тръгна, Логан дойде при мен. Даде ми знак да яздя след него. Отдалечавахме се в неизвестна посока.

Бяхме се изкачили на хълма, когато той каза.

— Ще уловим една-две антилопи и ще започнем твоето обучение.

— Но аз мога да чета, ходил съм на училище!

Той ме погледна със замислените си очи и ми се стори, че по тясното му кафяво лице почти не се появяваха усмивки.

— Не става въпрос за такова обучение. А за такова, от което ти имаш нужда. Аз ще те науча да разчиташ следи, да разбираш от кое племе е един индианец по неговите мокасини, да намираш дивеч. Също и как да използваш това оръжие. Искам да те науча на неща, които е необходимо да знаеш. Така че, поне за сега, не си мисли за вариант да продължиш сам.

Логан ми показва растение, около четири фута високо. Беше бодливо и имаше бели цветове с виолетов оттенък.

— Индиански бодил. Корените му могат да поддържат човек, ако няма какво да яде. Недей да го забравяш.

Продължихме да яздим и да обсъждаме други важни неща. Надвечер убихме две антилопи.

— В къщи ние имаме повече от две хиляди книги. Прочел съм повечето от тях. Но тази е любимата ми книга. Винаги се появява нещо ново по страниците ѝ. И знай, не презирай индианците. Те живеят тук от много време. Живели са добре. Учи се от тях.

ТРЕТА ГЛАВА

Вторият ден беше различен. Сутринта дойде и тръгнахме. Яздихме бързо и през това време Логан ми обясняваше важни неща — никога не говореше празни приказки.

— Когато дебнеш лос, помни, че можеш да го доближаваш, докато пасе и е с наведена глава. Точно преди да повдигне глава, трябва да спреш да се движиш — или остани неподвижен, или леко се наведи, докато отново започне да пасе.

— Индианците се опушват с пелин, за да изчезне мириса на човешко тяло, когато ходят на лов. Може и с мента или други ароматни растения.

Бяхме няколко мили пред кервана. Озовахме се в горичка с трепетлики. Кога бях виждал някъде да расте трепетлика? Виждал съм само единични растения, но те сякаш бяха не разлистили се и ми приличаха на стъбла и нищо друго.

Логан слезе от коня си. Аз го последвах. Той се отдалечи на около петдесет фута от трепетликата.

— Вземи си оръжието и го дръж ниско.

Той се обърна към стройната млада трепетлика и извади собственото си оръжие.

— Сега вдигни оръжието до нивото на стъблото на трепетликата. Продължи да го повдигаш, докато стигне рамото ти.

След като направих това няколко пъти, Логан ме накара да зареждам и изпразвам карабината. Работехме повече от час. Вдигах и вдигах това тежко оръжие и се взирах в цевта... След това вдигах карабината почти от земята до нивото на очите ми, и винаги, взирайки се в цевта и близо до стъблото на трепетликата. Не бях правил това и няколко минути, когато Логан ме накара да щраквам при достигане на положение за стрелба.

— Всеки ден ще се упражняваш така. Всеки ден ще идваме тук.

— Ще ме научиш ли да стрелям светкавично?

Това беше нещо, което много исках да науча. Бях чувал за Джек Слейд и други мъже, много добри в тази област.

— Не все още. Първо се научи да използваш оръжието. Останалото не е нищо друго, а поразяване на целта, която си избрал. Научи се да правиш първо точно прицелване и при следващите изстрели няма да се прицелваш отново.

Логан ме учеше, докато стрелям, да гледам не оръжието, а това, в което се целех, да окачвам кобура така, че ръката естествено да достига спусъка.

— Човек не използва своето оръжие, ако не му се налага. Не си търси бялята. Някой път, ако изчакаш, ще получиш по-добра позиция в следващ момент. Оръжието е инструмент, който трябва да е до теб, когато имаш нужда от него — само тогава.

Отвъд планината имаше пустиня, в чието начало напуснахме кервана. Мери Тейтъм ме погледна.

— Отиваме към Калифорния, Рей. Ако искаш да продължиш с нас, си добре дошъл.

— Друг път, мадам. Ще яздя на юг с Полард.

Тя погледна към Логан, възседнал черния си жребец.

— Грижи се за него, Логан. Той можеше да бъде и мой син.

— Самата ти си още дете, Мери. Твърде млада, за да имаш дете. Може би, когато той се върне, аз ще бъда с него.

— Ела, Логан. Вие двамата сте желани мои гости.

Те вече се стягаха за Солт Лейк.

— Тя не можа да се омъжи за татко. Бих желал да можеше да се омъжи за теб, Логан.

Полард ме погледна, но дори сега не се усмихна. Само очите му гледаха топло.

— Рей, много е хубаво това, което каза.

Поехме на юг. Той ми показа известната на всички трапери Браунова Дупка. Достигнахме Санта Фе. Но това не беше само яздене — въобще не беше лесно. Всеки ден Логан продължаваше и продължаваше да ме обучава да правя какво ли не с оръжието си. Аз някак си започнах да го чувствам. Вече правех всичко така, както трябваше.

Живеехме под открито небе. Логан Полард ме научи да залагам капани за дребен дивеч, показва ми някой тънкости на риболова. Показа

ми как да правя съдове от брезова кора, в които бих могъл да получа вряща вода, ако пламъкът се поддържа под нивото на водата в съда. Научи ме как се палят огньовете, как се използва пепелта при правенето на бисквити.

Някой път се разделяхме и яздихме сами цял ден и тогава аз трябваше да си осигурявам сам храна. Често ми беше трудно да се ориентирам, когато загубвах следите.

Когато той трябваше да избърза пред мен, аз оставах да тренирам с оръжието. Справях се отлично. Полард често ми напомняше, че трябва да „уважавам“ своето оръжие.

— Оръжията са направени, за да убиват и ти можеш да убиеш себе си или някой, когото обичаш, толкова лесно, колкото и враг. Всяко оръжие, което не си изпразнил лично, може да бъде използвано като заредено оръжие.

Санта Фе ми се стори голям град, най-големият, откакто керванът напусна Мисури. С изключение на Сейнт Луис, Санта Фе беше най-големият град, който някога бях виждал.

Хванах се да работя като пъдарин — пазех кравите да не ходят към каньона. Това беше мързелива и лесна работа. Плащаха ми по десет долара на месец. След два месеца Логан Полард дойде да ме види.

— Имаш нужда от ботуши, от нова риза.

Той ми купи всичко необходимо и ме заведе на прекрасен мексикански обяд — пиле с ориз. Посъветва ме да нося оръжие, запасано в панталоните ми.

Един ден, докато пасях добитъка, Логан ми донесе книга.

— Прочети я. Прочети я пет пъти. Всеки път ще ти харесва повече. Тук има истории за велики мъже и повечето уестмани са я чели.

— Кой е авторът?

— Плътарк. Можеш да я четеш, както си на коня.

Дните бяха слънчеви и приятни. Четях, седнал на коня и от време на време се разхождах да оглеждам добитъка. Един ден се появиха двама мексиканци с подли лица. Не ми хареса начина, по който гледаха добитъка.

Единият мексиканец се отправи към животните. Не знам как Олд Блу не беше усетил опасността. Препуснах натам. Те все още не ни

виждаха. Когато вече бяхме съвсем близо до тях, те сякаш малко се сепнаха, но в следващия миг бяха отново хладнокръвни, дори се засмяха... Избутваха животните към поточето, надалеч от мен.

— Оставете тези крави, махайте се!

Те не ми обръщаха внимание. Усещах страх. Моята работа беше да пазя тези крави и, ако им се случеше нещо, аз щях да бъда отговорен. Втурнах се към тях.

Единият мексиканец — едър и с белег на лицето си, ме изпсува на испански и с вдигнат камшик, препусна към мен. Аз изтървах юздите на Олд Блу. Миг след това камшикът изплющя по лицето ми. Изгубих контрол и върху моята Шоук & Макланахан.

Той ме гледаше втренчено, докато се гърчех от болка. Но аз все още имах оръжие.

Той започна да ми говори на испански и малко се приближи. В този момент дойде и спътникът му, да види какво става. Когато видя, че съм въоръжен, той спря и доби много сериозен вид. После се обърна, сякаш си тръгваше. Но внезапно се завъртя, с въже в ръка и оръжието ми беше избито. Тогава той дойде при мен и ме удари силно с въжето през лицето, после по гърба. Бях съборен от коня.

Той плю в лицето ми, изхили се и те тръгнаха с кравите и Олд Блу. Аз лежах, проснат на земята, и нямах сили дори да се помръдна.

Когато успях да стана, бях ужасно скован. Кървах. Отидох до моята Шоук & Макланахан...

Десет мили ме делиха от града. Извървах ги. Попитах за Полард. Когато го намерих, той играеше карти.

— По-късно, Рей, зает съм сега.

Помещението беше претъпкано с хора и някои от тях се взираха в кървавото ми лице. Почувствах се засрамен. Щяха да ми се подиграват, ако разберяха какво се беше случило. Реших да взема кон на заем и да се опитам да настигна тези мексиканци.

Те не бяха взели само кравите. В тях беше снимката на мама, книгата. Също и моята карабина Джослин и Олд Блу.

Настигнах ги чак на третата нощ.

Те бяха спрели около голям вир. Никъде наоколо нямаше вода и аз бях много жаден. Видях Олд Блу. Усещах глад.

Беше тъмно и те бяха наклали огън, за да приготвят нещо за ядене. Извадих старата Шоук & Макланахан.

— Останете спокойни. Дошъл съм да си взема обратно кравите и коня.

— Ел нињо.

Мексиканецът беше доста уплашен.

— Убий го, убий го и ще излезе, че той ни е бил нападнал. Ще го погребем тук.

Другият мексиканец вече посягаше към оръжието си.

— Не мърдай!

Гласът ми прозвуча пискливо. Стрелях и мексиканецът се просна на земята. Тогава другарят му светкавично се хвърли към мен. Опитах се да се обърна, но преди да съм успял да стрелям, чух два изстрела, които повалиха моя нападател — видях синя дупка между очите му. Мексиканецът, по когото аз бях стрелял, също беше с разбит череп.

Логан Полард стоеше до мен с оръжие в ръка — тих и спокоен, както винаги.

— Трябваше да ми кажеш, Рей. Не предполагам, че си имал неприятности. Аз дори не погледнах към теб тогава. Единият от приятелите ми каза, че си облян в кръв. Тогава погледнах след теб...

Тръгнахме към града.

Полард ми каза да напусна работата. Имах общо тридесет и два долара. С тези пари и с парите от татко аз се чувствах богат. Тръгнахме на северозапад, покрай Сан Хуан.

— Ще отидем в Калифорния да видим Мери Тейтъм. Може би ти ще можеш да тръгнеш на училище. Прекалено силно е желанието ти да използваш оръжие.

— Но те ми откраднаха кравите.

— Знам.

— И снимката на мама.

— Да, да, разбирам...

Земята беше дива и самотна. Имаше дълбоко врязани каньони. Видяхме кактуси с червени цветове. Индианците по тези земи бяха дружелюбни и миролюбиви.

Слънцето започваше да пече жестоко още от сутринта. Някой път ни трябваше цяла сутрин, за да достигнем дъното на някой каньон, после пък — цял следобед, за да се изкачим от другата страна. Прекосявахме обширни червени пустини и лагерувахме в самотни,

сякаш изоставени от бога, места... Една сутрин се събудих и погледнах към Логан Полард.

— Днес ставам на четиринадесет.

— Четиринадесет. Млад си за такъв живот. Мъжът има нужда от нежните грижи на жена.

Логан беше внимателен човек — внимаваше във вървенето, в обличането, в подаването на оръжие, в грижите за коня си. Всяка сутрин той изгупваше дрехите си от прах и се решеше.

Докато яздихме, често ми е говорил за Шекспир и Библията, за Плътарк и Плейто. Повечето от тези неща успяваха да ме заинтригуват.

— Логан е дошъл от Вирджиния. Там се е образовал и е отишъл на запад.

— Защо?

— Беше убит един мъж. Мислеха, че аз го бях пречукал.

— Ти ли беше?

— Да. Но го застрелях честно — на дуел.

Яздихме бързо няколко мили. Наслаждавах се на сенките, които хвърляха облаците по пясъка на пустинята.

— Щях да се оженя за сестра му. Той не искаше.

В Калифорния тръгнах на училище. Логан Полард постоя малко и си тръгна. Не можех да повярвам, че Мери Тейтъм искаше той да си тръгне.

Не беше изминала и седмица, когато Логан се върна — аз се връщах, яздейки Олд Блу и ги видях да говорят сериозно на верандата. Той каза:

— Това се е случило преди и може да се случи отново.

— Не тук в това тихо местенце.

— Добре. Аз ще остана.

Изтърколи се зимата. През лятото аз работих като секач към една дъскорезница, а в оставащото време обслужвах като ездач близкото ранчо. През есента и зимата отново ходех на училище. Започнах да се уча да решавам задачи. Учехме малко и история. Но аз най-много обичах да чета от книгата на Плътарк.

Един ден Полард дойде да ме види. Аз четях.

— Трети път. Чета бавно.

— Тази книга трябва да се чете така. Почувствай я със собствените си сетива.

Училище и четене... Така си минаваха дните. Но не беше само това. Аз пораствах. Всеки ден отделях време за стрелба. Имах дарба в тази област и напреднах много бързо. Полард не споменаваше за оръжия пред мен и повече не носеше своето със себе си, поне на публични места.

Това бяха хубавите месеци. Работата не ме плашеше. Обичах да използвам силата си. Отделях време за езда в планината, където обикновено проследявах някое заблудено животно или хващах пакостници, които закачаха добитъка.

Отново беше пролет. Олд Блу нямаше търпение да го възседна и да полетим нанякъде. Вече бях на петнадесет години. Бях почти шест фута висок, но слаб. Само раменете и ръцете ми бяха силни. Логан ме попита веднъж дали стрелям още.

— Да.

— Ти си добър стрелец. Аз се надявам да не се налага да използваш това твое умение.

Следващата неделя той се ожени за Мери Тейтъм. Чувствах се неудобно на сватбата, облечен в широки дрехи, купени от магазин, напъхан в костюм с яка... Никога досега не бях имал костюм. Ядохме торта. Мери се обърна към мен:

— Ние искаме ти да бъдеш с нас, Рей. Ако не можеш да си ми син, бъди ми брат.

Останах с тях. Един ден, около два месеца след женитбата, препусках с Олд Блу през планината. Сутринта беше прекрасна и под лъчите на слънцето листата бляскаха като малки огледалца. Водата в поточетата се плискаше в камъните и продължаваше да ромоли надолу. Сякаш никога светът не ми бе изглеждал толкова красив.

Бях облякъл новия си костюм, защото на път за къщи щях да отида на гости.

Купих сирене и бисквити от магазина. Като излязох, видях едър ездач на бял кон. Беше набит и ризата му беше изцапана с храна. Когато видя Олд Блу, той се спря.

Скочи от седлото и тръгна към коня ми. Огледа ме, но не можа да ми види добре лицето, защото ядях.

— На кого е този кон?

Край мен имаше още двама мъже, но тъй като никой от тях не продума, той ме погледна.

— На кого е този кон?

Преглъщайки последната бисквита със сирене, аз станах.

— На мен, Макгери. Да не искаш нещо?

Носът му беше сякаш по-голям, отколкото го помнех, а очите му — по-малки и по-свински. Той беше грамаден човек. Ръкавите на мръсната му бяла риза бяха запретнати, а големите му ботуши — износени. Шапката му изглеждаше малка за голямата му глава. Беше небръснат и мръсен.

— Ти? Т'ва си ти?

— Да, аз съм.

Омразата ми към тоя негодник бликна веднага. Не знам дали той знаеше, че Мери Тейтъм беше в града и, че се беше омъжила за Логан Полард.

— Ти ми причини всичките тези неприятности. Всичко ми е кофти от тогава. Ти и тая кучка, с която баща ти...

Точно тогава го застрелях. Улучих го в устата, той се заклатушка назад, започна да кърви, но намери сили да сграбчи оръжието си.

Стрелях пак... и пак. Той се строполи по лице на земята и издъхна. В последния си миг той ме погледна с опулено от изненада лице. Аз стоях, хванал моята стара Шоук & Макланахан. Големият Джак Макгери лежеше мъртъв в краката ми.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Мери Тейтъм хранеше кокошките, когато дойдох. Погледна към мен втренчено, докато слизах от коня.

— Рей, какво се е случило?

Беше ужасно да ѝ кажа, но знаех, че трябваше. Сякаш бях потънал в земята...

— Мери, убих човек.

Тя сграбчи ръката ми.

— О, не! Не ти, Рей!

— Да, мадам. Аз убих Джак Макгери.

Мери се вцепени.

— Джак Макгери? Тук?

— Да, мадам, той каза... Той посегна към оръжието си, след като го улучих.

— Каза... Рей?

— Да, каза гадости за вас с татко.

— По-добре кажи на Логан.

Но Логан сякаш не се изненада. Разказах му всичко спокойно, без да премълчавам подробности.

— Аз мисля, че стана отчасти и защото го мразех.

— Той пръв докосна оръжието си?

— Да, сър. Изпреварих го с миг...

Нищо повече не се каза по този въпрос. Мери се захвана с приготвянето на вечеря. Тя не обичаше много да се връща към станали неща. Ядохме, аз нямах апетит. Продължавах да виждам Макгери, лежащ на земята... Не го мразех повече. Не чувствах нищо към него, освен съжаление, че нещата се бяха стекли така. Не исках никога повече да убивам човек.

Излязохме на верандата и Логан заговори. Отначало изглеждаше, че той говори общо за своето детство, за пътувания. Но започна да ми се струва, че Полард разказваше нещо специално за мен. Нещо като урок.

Едва деветнадесетгодишен той вече е бил убил човек. Човекът е бил картоиграч. После идва ред на брата на любимата му.

После Логан напуска страната. Убил е четирима мъже в престрелки. Надявал се е никога да не убива повече...

— Рей, ти си стрелец, може би най-добрият, когото някога съм виждал. Имаш дарба, прицелваш се перфектно и преценяваш разстоянията точно. Но това е голяма отговорност, Рей. Сега са времена, когато всички носят оръжия. Естествено е някои да са по-добри, други — по-слаби в стрелбата. Както в занаятите, например. Някой хора правят по-добри колела, като баща ти. Но с оръжията нещата стоят различно, защото с тях може да се убие човек.

— Спомни си за мексиканците, Рей. Тогава ти беше бавен и ако не бях там, сега щеше да си мъртъв. Все пак, предпочитам да не беше станал такъв стрелец... Никога не убивай човек по погрешка, защото тези неща измъчват цял живот...

Логан беше прав и аз го чувствах. Не бях глупав хлапак, въобразил си, че оръжието може да ме направи голям мъж. Точно в този момент въобще не можех да си представя да убия човек някога.

На сутринта, докато оправях седлото на Олд Блу, в двора влезе ездач, възседнал огромен жребец. Човекът беше мустакат и с дълга, чорлава коса. Шапката му беше малка и го правеше смешен. Но значката, която носеше на гърдите си въобще не беше смешна. Имаше и револвер.

Логан и Мери излязоха на вратата. Мери беше пребледняла от уплах, но Логан изглеждаше спокоен, както винаги.

Човекът на коня беше с мръсна риза. Носеше тиранти. Дъвчейки тютюн, той се представи.

— Казвам се Балчър. Със сигурност мразя да ме убиват вместо някой друг.

Логан направи крачка напред.

— Какво искате, господин Балчър?

Балчър го погледна замислено.

— Какво искам?! За някой тихичък човек не бих си помислил, че може да се е забъркал в свада, но вие сте един от стрелците.

Логан стоеше тихо. Балчър извъртя голямата си глава към мен.

— Колко годишен си бе, момче?

— Карам шестнадесетата.

— Млад си, но като гледам как си хванал оръжието си... Ти ли уби тоя човек вчера?

— Да, сър.

Балчър ме огледа внимателно.

— Ти го познаваш отпреди?

Логан се намеси и спокойно разказа какво се беше случило при престрелката, без да пропуска нищо. Той изясни, че Макгери ме беше предизвикал и, че Джак бе започнал, не аз.

Балчър гледаше ту Логан, ту мен с дебнещи очи. Той се обърна от седлото си.

— Аз мисля, че в тази ситуация бих действал по същия начин. Не те обвинявам, синко. Разбирам и въобще не те обвинявам. Но ти трябва да се махнеш.

Мери се обърна към шерифа развълнувана.

— Да си тръгне? Невъзможно. Аз го чувствам като собствен брат. Това е неговият дом.

Аз трепнах и усетих сълзи в очите си. Осъзнах, че за мен няма по-скъп човек от Мери. Балчър каза със съжаление:

— Страхувам се, че трябва. Надявам се, че няма да се наложи да употребявам оръжието си. Сигурен съм, че не бих стрелял по някой от вас, дори той да иска да ме убие. Но моята служба ме задължава да пазя реда и да изселвам всеки нарушител. Не ме разбирай погрешно, момче. Нямам нищо против теб, но на хората е ясно, че си отличен стрелец. Явно е, че сред тукашните хаймани няма стрелец от твоята класа. Мисля, че е по-добре да си тръгнеш.

Слънцето огряваше напуканата земя. Беше приятно на двора. От къщата се дочуваше капеща вода и се носеше аромат на кафе. Тук се чувствах като в свой дом — единствения дом, който съм имал от доста време насам. И сега трябваше да го напусна...

Логан се обърна към шерифа със суров глас.

— А ако той не се подчини?

Балчър вдигна рамене.

— Е да, аз не мога да го застрелям — говори се, че няма по-добър стрелец от Рей Тайлър; скоростта му на зареждане на оръжие изпреварва дори и погледа на противника; никой не го е виждал да не улучва. Мисля, че дори и ако патронът му не го беше пронизал,

Макгери щеше да остане шокиран от внезапната среща, шокиран и вцепенен.

Балчър се обърна на седлото си.

— Вижте, господин Полард, аз съм длъжен да пазя реда. Т'ва е работата ми. Мисля, че съм доста мързелив, за да бъда фермер. От четири години насам се справям отлично със своята работа. Аз се надявам, че той ще си отиде доброволно. Ако не го стори, ще бъда принуден да се върна с осем-десет мъже и да го изгоня насила. Но тогава ще трябва да наруша спокойствието на моите хора, а мисля, че вие не бихте искали това.

— Аз разбирам, господин Балчър. Разбирам и ще си отида.

Мери се възпротиви.

— Рей!

— Трябва, Мери, виждаш, че трябва да вървя. Всичко е наред. Мисля, че имам нужда отново да съм сред природата, пък и на Олд Блу не му харесва този заседнал живот.

На следващия ден поех към Съпрайс Вали през планината. Мислех отначало да полозувам и тогава да се хвана за някаква работа, преди да поема пак на юг. Имах в себе си двадесет и шест долара и все още пазах четиридесетте долара на баща ми.

Най-тежко ми беше сбогуването с Мери. Тя се вкопчи в мен и ме целуна. Сякаш за пръв път някой ме целуваше, откакто бях бебе. Целувката ѝ беше толкова нежна, че ме топлеше през целия път.

Логан ме изпрати донякъде. Стисна ми ръката.

— Идвай да ни виждаш. Това е твоят дом... завинаги.

По пътя застигнах шерифа. Беше се поизкривил на гърба на жребеца си. Като ме видя, той се засмя.

— Рей, желая ти успех. Не се престаравай с оръжието. Ти си добро и разумно момче. Не стреляй, освен ако нямаш причина за това.

Яздех. Бях разстроен. За втори път изгубвах хора, които ме обичаха. Първо татко бе убит от индианците, сега Мери и Логан „от мен“, от моето оръжие...

Така ли щеше да продължава и занапред?

Обширни равнини в Западната земя, плата, покрити със сняг, бобри, водни блясъци от слънчевата светлина, силни ветрове, жулеци боровете, сенки от облаци върху лицето на пустиня... Места, познати само на индианците, антилопите и бизоните.

Спане под открито небе, мразовити сутрини, огньовете...

Така живеех цяла година. Далеч от хора. Четях Плътарк за четвърти път.

Вашингтон, Орегон, Айдахо, Монтана и чак до Колорадо.

Прочетох за Ханибал. Изкарвах край лагерни огньовете около снежните върхове на Тетон. Бил съм край стотици лагерни огньовете.

Рядко попадах на бели мъже. Видях земите на блакфитите, краусите, шошоните и сиуксите. Скитах се из забравените и от бога каньони на планините Ла Сал и през областта Абаджо.

Единствените звуци, които чувах, бяха звуците на дивата пустош. Плясък на боброва опашка във вода, разтърсващият трясък, с който е съпроводена появата на лос, грубото ръмжене на планински лъв... вятърът, водата и бурята.

Намирах убежище в пещерите или между дърветата. Всичко, на което ме бе научил Логан, ми беше от полза. Научих и много нови неща.

И така, след много дни, аз отново бях в град, където живееха хора. Чувствах се малко уплашен и несигурен. Знаех, че се бях променил. Част от тишината на планината беше „влязла“ в мен. Но и нещо от преди, сякаш не бе угаснало в сърцето ми. Не можех повече да живея сам. Имах нужда да се върна в света на хората...

ПЕТА ГЛАВА

Ризата и панталоните ми бяха от еленова кожа. Те, както и ботушите, които доскоро носех, не ставаха повече за нищо. Отдавна бях с мокасина. Все още си служех със старата карабина Джослин и моята неповторима Шоук & Макланахан. И така, щях да се опитам да продам някои от бобровите кожи, които имах, в града.

Бях на седемнадесет. Шест фута и един инч висок и тежах сто и седемдесет паунда. Нямах и грам тлъстина по себе си. Приличах на човек от планините. Носех стара, безформена шапка. Трябва да съм бил интересна гледка...

Влязох в града, яздейки бавно.

Олд Блу вече не беше в първа младост. Дългите пътувания го изморяваха. Но той все още можеше да тича, рамо до рамо, с едрите бизони, докато ловувах.

Градът беше процъфтяващ минен център. Улиците бяха претъпкани. Чувствах се щастлив да бъда отново сред хора, въпреки че не познавах никой от тях. Но аз предпочетох да вървя по странични улички, защото се чувствах несигурен. Имах желанието в никакъв случай да не посягам към оръжието си в пристъп на яд и тази мисъл малко ме безпокоеше.

Колкото и странно да звучи, през изтърколилите се месеци аз нямах инциденти с индианците. Бях се скитал из техните земи и из ловните им полета, но избягвах контактите с тях. Няколко пъти бях посещавал селищата на незерсите, където търгувах за неща, от които имах нужда.

Беше топло и слънчево по улиците. Бях се облегал на една пощенска колонка и гледах минаващите хора. С едни криви рафтове, странна постройка, наричаща себе си хотел... Един човек продаваше уиски, загребвайки с черпак.

Чувствах се добре. Имаше груби и шумни хора, които изглеждаха приветливи. Бях като сред свои. Имах слабо, но яко тяло.

Само раменете ми бяха широки, а ръцете силни. Дългите месеци в планината бяха сложили своя отпечатък върху мен.

По улицата се зададе човек със значка. Имаше широко, мургаво и скулесто лице. Очите му бяха малки и светло сиви.

Той ме изгледа сурово. Погледът му бе изучаващ и сериозен. Продължи и след малко спря. Забелязах, че ме гледа отново.

Когато накрая той тръгна, към мен се приближи строен млад човек.

— Не те познавам, приятел, но се пази. Оли Бардит ти е хвърлил око.

— Сторил ли съм нещо лошо?

— Т'ва е шерифът. Първо стреля, а после задава въпроси. Миналата седмица пречука един човек.

— Благодаря.

— Казвам се Кип. Завърти се в източната част и след т'ва, ако си разумен, се махай.

Непознатият си замина — тих млад мъж с интелигентни очи. Но явно беше прекалено припрян, за да се разберем.

За момент останах объркан, мислейки за случилото се. Най-после бях стигнал до град, а трябваше да се махам. Не бях направил нищо лошо, нито възнамерявах да наруша закона. Понякога законът е несправедлив, но той е необходим, защото има хора, които още не са се научили да живеят в обществото.

Разходих се по улицата и влязох в хотела. Салонът беше наполовина пълен, избрах си място и седнах.

След като си поръчах, взех един стар вестник и започнах да го прелиствам. Тъкмо стигнах до последната страница и чух глас.

— Извинете? Може ли да взема вестника?

Видях стройно, младо момиче, на не повече от четиринадесет години. Тя имаше прекрасни очи и мила усмивка. Скочих на крака, объркан.

— Да, мадам, разбира се. Аз току-що свърших.

— Това е вестникът на баща ми. Аз го забравих тук. Ако разбере, ще побеснее, защото не може без вестника си.

— Съжалявам, мадам. Не знаех.

Изведнъж усетих някой зад нас. Беше Оли Бардит. Гледаше ме злобно.

— Безпокои ли ви този, млада госпожице?

Гласът му беше дрезгав и заповеден. Имаше нещо почти брутално в поведението му. Това бе човек, който не само беше готов за свада, но и искаше да я предизвика. Момичето се засмя.

— О, не! Разбира се, не! Той просто ми даде вестника. Бях го забравила.

— Добре.

Той се обърна, изглеждайки ме злобно. Усетих, че устата ми пресъхва. В същото време бях бесен. Тя ме гледаше лъчезарно.

— Работа ли си търсиш? Баща ми има нужда от човек, който да се грижи за конете, да може да обядва коне...

— Това ми харесва. Къде живеете?

— Аз съм Лиза Хетрик. Питай за мен.

След като тя вече си беше отишла, аз довърших вечерята си и започнах да обмислям случилите се неща. Може би беше вярно това, което Кип каза. Някои от стрелците търсеха свади, защото обичаха да убиват, други, защото искаха по този начин да предотвратят по-голяма кавга, а трети, защото репутацията им се градеше единствено на хората, които са пречукали. Но защо ли този идиот се беше захванал с мен? Може би, защото аз бях още момче, а носех карабина за мъж.

Все пак, аз не бях момче, според разбиранията на Дивия Запад. На седемнадесет години момчетата носят вече мъжки ботуши и мъжки отговорности.

Наистина, би било добре да се махна. Най-доброто беше да бъде да избегна неприятностите. Не се опитвах да доказвам нещо на някого...

Излязох на улицата и се огледах. Оли Бардит бе наблизил. Тръгнах към Олд Блу. Чух стъпките от ботушите му... грубия му глас.

— Ти, там! Не те ли знам?

Студените му очи ме заковаха неподвижен.

— Аз съм нов.

— Виждал съм те някъде.

— Не е така, господин Бардит. Аз съм само момче и съм живял по-голямата част от живота си в планините. Видели сте ме преди малко.

Качих се на коня и тръгнах. Но той не се отказваше.

— Чакай!

Погледнах към него. Бяхме събрали очите на цялата улица.

— Какво значи това? От къде ми знаеш името?

— Вашето име ми беше казано, както и това, че сте убил човек миналата седмица. Не се занимавайте с мен, Оли Бардит. Ако искате да убиете човек и тази седмица, опитайте с някой друг!

Препуснах...

— Какво ви води насам? Аз се казвам Франк Хетрик.

— Името ми е Тайлър. Търся Лиза.

— Лиза, тук е твоят „кавалер“.

— Татко, не бива да говориш такива неща. Просто му казах, че ще му дамеш работа.

— Обяздваш ли коне, Тайлър?

— Да, сър.

— Добре, започваш да работиш при мен.

Поканиха ме в къщата. За първи път от повече от година бях в къща. В гостната имаше етажерка с много книги. Започнах да ги разглеждам с интерес. Хетрик влезе.

— Четеш ли книги?

— Не, един мой приятел ми е говорил много за някои от тези автори.

След вечеря се поразговорихме. Аз им разказах всичко, без това, че бях убил индианци, без историята за мексиканците и инцидента с Макгери.

Щях да получавам четиридесет долара за месец, докато обзядя конете.

През първите дни Хетрик идваше да ме наблюдава как работя. Той имаше и още един работник, освен мен.

— Добре работиш, Рей... Но се пази от Оли, Лиза ми разказа...

— Няма нищо.

— Не, ти не знаеш. Той е убиец.

— Добре, сър, ще внимавам.

Кип ме посещаваше от време на време. Според него карабината ми беше остаряла. Съветваше ме да си купя „Колт“.

На следващата сутрин, като излязохме на двора, видяхме, че девет от конете бяха откраднати. Наоколо се виждаха пресни следи.

Трябваше да преследваме крадците — аз и Хетрик. Кип пожела да дойде с нас.

Следите ни отведоха до рекичка. Крадците сигурно си бяха мислили, че след дълго яздене по тинеста почва, следите им щяха да се отмият и изчезнат. Но не беше точно така.

Следвахме дирите им неотклонно. След като бяха вървели няколко мили по реката, крадците се бяха насочили към голяма прерия. Все още имаше роса по тревата и за това трябваше да минем в тръс.

На четвъртия ден „нашите хора“ започнаха да се движат по-бавно.

По едно време усетихме мирис на дим. Слязохме от конете и започнахме да се приближаваме безшумно. Но тъй като бяхме съвсем близко, едно пръхтене на кон ни издаде. Не ни оставаше нищо друго, освен да отидем при тях.

Те бяха четирима, а ние трима. Единият от тях имаше продълговато лице и дълга къдрава коса. Сивите му панталони имаха ресни и бяха набутани в ботушите му. Спътниците му не правеха никакво особено впечатление.

Обърнах се към „Продълговатото Лице“.

— Мисля, че тези коне не са ваши.

— Така ли мислиш?

— Да, тези коне принадлежат на Хетрик, господинът до мен. Аз съм ги обездвал и ги познавам много добре. Ние ще си ги вземем.

„Продълговатото Лице“ се ухили, разкривайки ни липсата на няколко зъба.

— Нима? Вие сте доста далеч от града. Ние сме повече от вас. Това означава, че конете остават при нас.

Усещах как отново се въвличам в нещо. Но нямах друг избор — явно аз трябваше да разреша спора. Хетрик имаше жена и дъщеря, и въпреки че би се борил рамо до рамо с мен, не би бил особено полезен, пък и аз не исках да го въвличам. Имах шанс, ако съумеях да използвам това, че бях добър стрелец.

Изведнъж насочих карабината си към „Продълговатото Лице“ и изсъсках.

— А това означава, че ние си вземаме конете. И, ако се пресегнеш към оръжието си, ще те застрелям.

Никога не бях говорил на човек по този начин. Не знам и как бях събрал кураж да се държа така. Може би беше важен и споменът как Логан ме беше спасил от Макгери с хладнокръвието си.

Целият бях на нокти. Вече нямаше връщане назад. Пък и конете бяха наши и трябваше да си ги вземем. Нима можеше да се наричаме прерийни мъже, ако се бяхме оставили да ни задигнат конете! Обърнах се към спътниците си.

— Господин Хетрик, вие с Кип вземете конете.

„Продълговатото Лице“ побесня.

— По дяволите!

И той, и аз, престапвахме нервно от крак на крак. Не знам дали ми се стори или не, но „Продълговатото Лице“ се помръдна и аз го застрелях. Почти беше успял да извади оръжието си...

Другарите на „Продълговатото Лице“ стояха като вкаменени. Не можеха дори да се помръднат.

Кип се запъти за конете, а Хетрик настоя да обезоръжим крадците. Единият от тях се обърна към мен.

— Рей? Никога не бях чувал това име. Знаеш ли кого уби?

— Аз убих един крадец на коне.

— Ти уби Райс Уилър — стрелеца на Панхандъл.

— Да си беше стоял в Панхандъл.

ШЕСТА ГЛАВА

Връщяхме се около два дни. Кип беше много развълнуван.

— Оли ще позеленее като разбере кого си пречукал.

Хетрик се ядоса.

— Ти няма да му казваш, да не си обелил и дума за това.

— Защо не?

— Защото ще се „захване“ с момчето.

Кип се съгласи с неохота, но едва след като казах, че нямам желание да градя репутация на стрелец.

По време на пътя мислих. Бях убил още един човек... Преди време Логан ми беше спасил живота, иначе сега и аз щях...

Лиза излезе да ни посрещне. Беше много развълнувана.

Явно е разбрала какво се беше случило, защото започна да се навърта около мен. Но не казваше нищо.

Една вечер показах на семейство Хетрик снимката на мама.

Била е хубава жена. Снимала се е двадесетгодишна. Майката на Лиза гледаше снимката, замислена.

— Знаеш ли нещо за семейството й?

— Не, знам само, че родителите й са щели да я застрелят за това, че се е омъжила за татко. Татко не е имал достатъчно пари. Но са били щастливи...

— Тази рокля... била е скъпа.

Не разбирах от тоалети. Роклята ми изглеждаше като най-обикновена дреха. Жените разбираха от тия неща.

Често си говорехме с Лиза. Хубаво ми беше да се разхождам с нея. Споделяхме мечтите си. Казвахме си къде искаме да отидем. И двамата имахме желание да сме богати, въпреки че аз не отделях толкова голямо значение на тези неща.

Два пъти ходих до града. Веднъж срещнах Оли Бардит.

— Обяздваш конете на Хетрик?

— Да.

— Разбрах, че си изгубил няколко.

— Намерих ги.

— Някакви неприятности?

— Нищо особено.

— Късметлия си бил. Райс Уилър се навърта наоколо сега.

Лиза, която беше с мен, го апострофира.

— Повече не се навърта.

По пътя ѝ казах, че не е трябвало да казва това.

— Не ме интересува. Той не ми е симпатичен.

Интересно ми беше да научавам нови неща за живота. Осъзнах, че не само с търсене на злато и отваряне на кръчми може да се живее. Хетрик развиваше своето ранчо — малко по малко. Имаше прекрасни животни. Бизнесът, с който се бе захванал, беше перспективен, надежден, сигурен.

Но Хетрик нямаше повече нужда от мен. Бях обзядил конете му. Време беше да се замисля за моето място под слънцето. Мечтаех да си имам ранчо... Та, когато отидох при Хетрик, му казах.

— Свърших си работата.

Той отвори едно чекмедже и извади пачка пари. Плати ми договорената сума. Не отчиташе разноските, които бях правил от собствените си пари до този момент. Получих чисто седемдесет долара. Все още не бях пипал четиридесетте долара от татко — те стояха зашити в колана на карабината ми.

— Бих желал да останеш при нас, синко, но сам виждаш, няма работа.

— Да, знам.

— Идвай от време на време да ни виждаш, Рей. Имаш ли планове?

— Ами... мисля да отида малко за злато... не смятам цял живот да яздя безцелно... Имам идея един ден да се захвана с мое собствено ранчо.

— Да, това е умно... Синко, бъди внимателен. Кип се беше натряскал по-миналата нощ и Оли Бардит изкопчи цялата история от него. Той вече знае, че си убил Райс Уилър.

— Съжалявам.

— И аз. Лиза каза, че се е изтървала пред него...

— А, нищо не беше. Не я обвинявам.

— Но това е било първата информация за него. Трябва да внимаваш. Рей, трябва да го наблюдаваш, той е изкусен стрелец...

— Добре, сър. Но аз не възнамерявам повече да оставам тук.

На следващата сутрин, след закуска, си тръгнах. Лиза не дойде да се сбогува с мен, но я дочух от съседната стая. Сякаш плачеше. Усетих, че и на мен ми се плаче.

Докато се отдалечавах, тя изскочи навън и започна да ми маха. Точно когато щях вече да „изчезна“ в далечината.

Имах тридесет мили до Уилоу Крик. Стигнах бързо. Намерих си местенце и започнах да търся злато. Никога не го бях правил, но знаех някои неща от Логан.

Работата беше тежка и аз се чувствах ужасно самотен. Първо трябваше добре да почистя цялото място. След двуседмичен къртовски труд, бях „извадил“ около деветдесет долара.

Не беше много, но в сравнение с пасенето на крави, бе добре. Но ми бе много тежко, по-тежко дори, отколкото в планините преди. Пък и не можех да забравя Лиза. Непрекъснато мислех за нея. Не можех да не си представям прекрасните ѝ очи, смехът ѝ, усмивката ѝ...

През следващата седмица направих „удар“ — двеста долара за двадесет минути!

Много трудоемко беше отделянето на златото от черния пясък. Затова на два пъти през следващата седмица се придвижвах нагоре по реката.

Храната ми привърши бързо, но убих един елен. Няколко пъти хващах риба. Дивият живот беше вече част от мен.

Никой не се мяркаше насам. Само веднъж дойдоха двама юти. Дадох им кафе. На тръгване те ми показаха едно място, където намерих много злато. Местенцето беше скътано и там имаше няколко глави от стрели. Може би отпреди двадесетина години, когато това е било индианска земя. Бях „направил“ двадесет долара за няколко минути...

Все още не бях богат, но имах повече пари от когато и да е. Накрая на тази седмица реших да отида до града.

Старата черна шапка беше още на главата ми и носех кожи. Не бях забравил предупреждението на Хетрик. Затова, като наближих града, заредих своята стара Шоук & Макланахан.

И ето, че срещата с Оли Бардит не закъсняя. Докато продавах златото, той се появи. Тъкмо ми плащаха — четиристотин шестдесет и два долара. Имах останали още петдесет от заплата на Хетрик. Оли Бардит се обърна към мен.

— Добра работа.

— Не е лошо.

— И така, ти си убил Райс Уилър?

— Ммм...

— Значи това си ми намеквал тогава! Че е трябвало да съм чувал за теб!

Аз повдигнах рамене.

Той ме гледаше, докато се качвах на коня си. Не спря да ме гледа и след това, докато яздих към Хетрик. Усещах погледа му. Бях купил панделка за Лиза от сергиите. Носех ѝ и късче злато.

Тя излезе на портата да ме посрещне. Беше забелязала Олд Блу отдалеч. Родителите ѝ също излязоха. Сякаш за първи път някой се радваше да ме види. През по-голямата част от живота си бях сред непознати...

Радвах се, че бях тук отново, че виждах конете. Един жребец — Апалоса, ме последва с нескрита радост, карайки Олд Блу да ревнува.

С Хетрик говорихме за мен, за конете. По едно време той внезапно ме попита:

— Срещна ли Оли Бардит?

— Да.

— Закачи ли те?

— Не.

— Той искаше да купи кон от мен, но аз не му продадох, защото видях как се отнася към собствените си коне.

Хареса ми да чуя това, но се почувствах обезпокоен. Не бих искал някое от „моите“ кончета да отиде в ръцете на Оли Бардит. Безпокоях се обаче, за Хетрик — сигурен бях, че не се беше поколебал да каже на Бардит какво мисли.

Беше прекрасно в къщата. Госпожа Хетрик наистина поддържаше дома с вкус. След като се оправих, аз седнах на масата за вечеря. Това беше, може би, най-прекрасната вечеря през живота ми.

Кип дойде да ме види. Беше много впечатлен от това, че бях донесъл доста злато. Аз знаех, обаче, че човек като него би бил

впечатлен от златото, а не от работата. Но, както и да е, поговорихме си хубаво. Имах усещането, че Хетрикови не биха се отнасяли толкова добре и към свой собствен син. Кип каза убедено:

— Този Оли Бардит, аз не мисля, че е от твоята класа. Е да, бърз е, но ти си по-бърз.

Хетрик се ядоса — беше яростен. Той не обичаше да се обсъждат схватки между стрелци, кой кого застрелял и други неща от този сорт. Но Кип, сякаш само натам клонеше и искаше, като че ли да се „наслади“ на още някоя схватка, като тези между известни стрелци, като Клей Елисън, Бил Лонгли, Джон Бул. Кип продължаваше:

— Ти би се справил с всеки от тях. Бих желал да те видя срещу Хардин...

Госпожа Хетрик скочи.

— Защо, Кип?! Човек би си помислил, че ти искаш да видиш убийство!

— Не, не... не е това. Просто... е, да... не знам. Просто искам да видя кой е най-добрият.

Тези приказки ме тревожиха. Имаше не един случай, когато такива дрънкания бяха предизвикали схватка...

Не беше само Кип. Чувал съм и други приказки. Хората се чудеха кой ще спечели — Оли Бардит или аз. Тази мисъл ги вълнуваше.

Може би някой си мислеха, че колкото по-скоро дойде тази „така очаквана престрелка“, толкова по-добре.

Беше ли той по-добър от мен?! Не ми пукаше от това, просто исках да живея...

Някой път дори и благи хора се случваше да ме предупреждават. Те не си даваха сметка, че дори и тези дребни неща хвърляха дърва в огъня. Реших, че колкото по-бързо се махна от града, толкова по-добре.

— Отивам си. Ще яздя на изток, към Сент Луис, Канзас...

Госпожа Хетрик ме попита:

— Смяташ ли да потърсиш роднините си?

— Може би не. Те никога не са се интересували от мен.

— Не можеш да бъдеш сигурен, Рей. Може да мислят, че си умрял...

— Но те така са се отнесли с мама!

— Може би сега съжаляват. Понякога хората грешат, Рей.

Твърдо бях решил да се махам. Не ми се слушаше повече за Оли Бардит.

Олд Блу имаше нужда от по-спокоен живот, защото вече беше възрастен. Щях да го оставя на Хетрик. Искях Лиза да се разхожда с него... Не бих го оставил на никой друг. Само на Лиза. Щях да взема един от жребците на Хетрик.

Развидели се. Започнах да се приготвям. Когато излязохме с Хетрик, видяхме, че Оли Бардит стои на улицата.

— Напускаш?

— Отивам на изток. Искам да видя как е и там.

— По-добре се пази в гората, защото там ядат малки момченца.

Обзе ме бяс. Тоя гад...

— Ти гладен ли си?

Тази реплика го изненада. Не я хареса. Бяхме много близо един до друг. Аз се опнах като струна. Може би не трябваше да го правя. Повторих:

— Ти гладен ли си? Ти искаш да изядеш това малко момченце?

Лицето му посивя. Не го беше страх. Знаех, че въобще не го беше страх. В тази ситуация никой не би спечелил, ако започнеше престрелка. Бяхме толкова близко... Корем до корем. Оли Бардит не се страхуваше — той просто искаше да спечели. Разбира се, беше предпазлив — не искаше да се окаже застрелян. Ако бях помислил спокойно, сигурно не бих действал така. Но в този момент бях яростен.

— Хайде, нека видим.

Сивите му очи бяха ужасни. Той така ме мразеше... Искаше да ме убие. Но той се засмя, сякаш да прикрие всичко това.

— Не си ме разбрал, момче. Само се шегувах.

Той не се шегуваше, просто изчакваше удобен момент.

— Добре. Няма проблеми.

И така аз тръгнах.

Може би, все пак, щях да потърся роднините си.

Обърнах се назад. Все още виждах Оли Бардит. Но Хетрик не се виждаше.

Но някакво подозрение или просто мисъл, се въртеше непрекъснато в главата ми. Казах си: „Ще се срещнем отново, Оли Бардит. Басирам се“.

Това би бил последният миг... за един от двама ни.

СЕДМА ГЛАВА

Централният площад в Канзас Сити беше шумен и претъпкан с хора. Градът ми изглеждаше голям, може би точно заради това. Пък и ми се струваше, че всичко около мен беше забързано и динамично.

Бях впечатлен от големите цистерни с бира и изящно украсените каруци, теглени от приказни жребци. Порази ме това, че никой тук не носеше оръжие. Дори аз се почувствах неудобно и притиснах своята карабина плътно до себе си.

С часове се разхождах по улиците, разглеждайки какво ли не. Никога не бях виждал толкова много хора. Изведнъж се усетих, че видът ми бе ужасен. Дори новата ми черна шапка изглеждаше парцалива. Отидох на шивач и си уших елегантен сив и един по-официален черен костюм. Купих си хубава бяла шапка, няколко ризи и връзки. Най-накрая си намерих и хубави кожени ботуши.

Почти деветнадесетгодишен, аз изглеждах доста по-възрастен. Имах идеална фигура и нито грам тлъстина по себе си. Понякога усещах как някое момиче ме заглежда.

Старата карабина беше още с мен, но разглеждайки новите модели Биели Колт, си мислех, че имам нужда от по-модерно оръжие. Няколко пъти почти бях решил да си купя нова карабина, но в последния момент се разколебавах. Пък и точно сега аз нямах нужда от оръжие и това много ми харесваше. Тук можех да усетя сладостта на парите, които бях спечелил.

Един ден видях група мъже на площада. Някои от тях изглеждаха западняци. Отидох при тях, те си говореха за стрелба. Беше топло и повечето мъже си бяха свалили саката. Един едър, добре сложен мъж, с дълга коса и мустаци, привлече вниманието ми. Той имаше широко лице и сиви очи.

На няколко пъти забелязвах, че ме изучава с поглед и когато променях положението си, той знаеше къде бях.

Един млад човек, стоящ близо до мен, прошепна:
— Дивият Бил се опитва да разбере кой сте.

— Дивият Бил? Това ли е Хикок?

— Да, той е страшен стрелец.

После младият човек се обърна към мен.

— Ял ли сте, аз съм гладен.

Тръгнахме. Оказа се, че той беше ловец на бизони. Бил дошъл в Канзас с почти три хиляди долара от продадени кожи.

— Казвам се Диксън, Били Диксън.

— Аз съм Райън Тайлър... идвам от Колорадо.

Ядохме и се разходихме. Срегнахме един як мъж, по-възрастен от нас, когото Диксън познаваше от прерията. Казваше се Кърк Джордан.

Няколко дни се размотавах из града, но парите се харчеха, трябваше да започна да мисля и за препитанието си тук. Докато бях на площада един ден, мъж с остри черти на лицето и черна шапка се спря край мен. Няколко пъти ме поглеждаше внимателно. Усещах, че този човек търсеше нещо.

Непознатият седна близо до мен и след малко ме заговори. Спомена за покер... приятелска игра.

Аз въобще не бях хитър, като някои играчи, но Логан ме беше научил на някой тънкости в покера. Полард наистина беше добър играч. В моя полза беше това, че бях умен по природа.

Но всъщност покерът въобще не е приятелска игра. Когато играеш покер, ти играеш за пари, а в това няма нищо приятелско. Така че, ако непознат ти говори за приятелска игра на покер, въобще не му се връзвай.

Този тип ме беше преценил добре — явно идвах от запад, натъкмил се и носещ със себе си пачки долари. Само в последното грешеше.

— Не играя карти, но ако си намериш с кого да играеш, би ми било приятно да гледам.

— Ела тогава.

Когато тръгнахме, забелязах Хикок и мъжете до него да ни проследяват с поглед и да се усмихват, учудени. Те сигурно си мислеха, че аз щях сега да науча един от уроците на Дивия Запад.

Играеха петима души. Единият изглежда беше ловец на бизони. За другите... не можех да преценя. И така, седнах край тях.

Но, в крайна сметка, ме въвлякоха. Започнах да играя. Първо ми пускаха малки печалби. Успях да удвоя заложените в началото пари.

Играех разсеяно. Ловецът на бизони се казваше Били Ог. Огледах добре и останалите.

На петата игра бях прецакан и загубих. Разбрах, че трябва да съм концентриран и внимателен. Заиграх умело, и в крайна сметка си спечелих седемдесет долара.

Играхме около два часа. Бях целият на нокти и премислях всеки ход. Излязох с цели четиристотин долара пред останалите. Уудс, този, който ме бе навил да играя с примамливи думички като „приятелска игра“, беше разярен.

Точно тогава реших, че това беше достатъчно. Исках точно сега, преди да съм загубил спечеленото, да спра. Дръпнах стола си.

— Отивам да спя.

Уудс скочи.

— Не можеш да спреш сега. Ти си ни гепил парите.

— Не стана така, както го беше планирал, нали?

Уудс почервеня до ушите, а един друг от играчите бе посегнал към пояса си. Бях видял оръжието му под покривката отпреди цял час. Само след миг моята стара Шоук & Макланахан — калибър 0,36, бе насочена към тях. Обърнах се към Ог и приятеля му.

— Ти си си проиграл парите, и вие — също.

Уудс не можеше да се успокои.

— Мамка му!

— Стой мирен, че ще те застрелям като куче! Не ме принуждавай.

Ог и още един събраха парите. Ог светкавично измъкна карабината си.

— Хайде, Тайлър.

Ог и приятеля му се бяха набутали да плащат най-много.

Ние тримата излязохме. Подхвърлиха ми двеста долара, но аз отказах, казвайки, че няма да взема трохите от тяхната маса.

Ог погледна скептично към моята стара Шоук & Макланахан — калибър 0,36.

— Стреля ли т'ва чудо? Мисля, че вече не ги произвеждат.

— Стреля.

Приятелят му, на име Кийлър, каза изведнъж:

— Ти си Рей Тайлър — стрелеца на Колорадо.

— От Колорадо съм.

— Ти си убил Райс Уилър?

— Той открадна коне от шефа ми.

Били Ог ме огледа замислено.

— Мм. Доста интересно. Хикок каза вчера, че си стрелец. Каза, че го четял в теб.

— Ти трябва да дойдеш при момчетата, Рей. Уайът Ърп е в града.

— Отивам в Ню Орлиънс.

На следващата сутрин станах, изкъпах се, избърснах се и започнах да опаковам багажа си. Чух чукане на вратата. Отворих и видях човек с кутия в ръцете си и нова карабина — 0,44, марка Хенри.

Пушката беше страхотна. В кутията имаше два първокласни револвера Смит & Уесън Рашънс, дефицитна стока по това време.

Отзад бяха Ог и Кийлър.

— Подарък от нас. Ти вчера ни спести пари на покера. Това е подарък.

Бях на път за Ню Орлиънс. От време на време поглеждах със съжаление към моята стара Шоук & Макланахан — калибър 0,36, вече опакована в багажа — толкова време бях с това оръжие...

Пътувах около две седмици.

Ню Орлиънс беше жив град. Хареса ми там, но Западът беше моята родина и чувствах някаква дълбока тъга в душата си. Но дори и там... никъде по света нямах свое местенце, местенце, което да наричам свой дом. Освен това не спирах да мисля за Лиза. Вече трябваше да е на шестнадесет. Мисълта, че тя можеше да се омъжи за друг ме хвърляше в паника и страх, сякаш изгубвах нещо, от което се нуждаех.

Накрая реших да си тръгна и от Ню Орлиънс. Междувременно се отбих в комарджийския „ад“, наречен там Уулф Трап. Но вътре видях Уудс и един от местните бабанки — Крис Лили. Реших да не се забърквам в неприятности и излязох.

На връщане, вървейки по една тъмна улица, аз чух някой да тича зад мен. Влязох в една порта и изчаках.

Не видях никого. Но все пак, бях чул тези стъпки. Съобразих, че около мястото, където се чува стъпките, една тясна уличка пресичаше

улицата, по която вървах. Явно трябваше да насоча вниманието си към малката уличка.

Тръгнах внимателно натам. Градът бе нов за мен, но уличното дебнене беше едно и също навсякъде. Свит в тъмнината на една порта, аз зачаках, наблюдавайки мястото на пресичане на улиците.

След няколко минути видях Крис Лили да върви към „моята“ улица и да се взира в тъмнината. Естествено, не видя нищо.

Беше тъмно като в рог. Спускаше се и мъгла. Обстановката беше призрачна, а тишината — зловеща.

Появи се още някой. Беше Уудс. Двамата започнаха да си шепнат нещо. Оглеждаха се. Сякаш моето „изчезване“ ги бе обезпокоило. Точно тогава изскочих.

— Мене ли търсите?

Уудс държеше пистолет в ръка. Стреля, но прибързано и не улучи. Усетих патронът да изсвистява покрай мен, докато се прицелвах. Стрелях. Уудс полетя в посоката, откъдето беше дошъл и се строполи мъртъв на земята.

Лили побягна. Оставих го да си върви. Тръгнах към хотела. На следващата сутрин вече яздих на запад. Бях убил третия си бял мъж.

Но този път с карабината Хенри 0,44, не с моята стара Шоук & Макланахан.

ОСМА ГЛАВА

— Работа ли търсиш?

— Може и така да се каже.

— Тридесет за месец. Отивам до Увалд, за да продам тези животни на Бил Бенет, а той от там заминава за Канзас.

— Добре.

— Не мога да ти обещавам нищо за Канзас, но работата до Увалд е хубава. Казвам се Уилсън.

Моят сив жребец беше бърз, интелигентен и издръжлив. Той възприемаше много бързо и свикна с това, което се искаше от него, въпреки че аз яздих повече един от конете на Уилсън.

Никой не задаваше въпроси през тези дни. Всеки внимаваше в това, което прави и не се интересуваеше от нищо друго.

Винаги харесвах работите, свързани с яздене. Обичах да размишлявам, а яздейки имах страшно много време за това. В джинсите си имах повече от хиляда долара. Тук-там играех на карти и печелех по малко, но имах желание да събера още пари.

Говедата на Уилсън бяха млади и изглеждаха добре. В Канзас бях слушал много за буйната трева на Севера и за това, как животните могат да наддават дори по време на път.

След няколко дена реших да поговоря с Уилсън.

— Абе, аз имам някакви пари. Ще имаш ли нещо против, ако купя няколко крави от теб и да ги карам с твоите?

— Върви напред, имам нужда от теб.

През 1872 по-голямата част от Тексас беше още дива. В източен Тексас имаше обширни площи с безброй храсталаци и тук-там с някоя хубава гора. Това беше самотна страна, опасна за скитника. Враждуващите области Лий Пиаконк и Сатън Тайлър правеха Тексас неприветлива и разпокъсана страна. Нито една от тях не беше гъсто населена. И, като че ли, най-кървавите битки тепърва предстояха.

Всяко ранчо в източен Тексас беше въоръжена до зъби крепост. Рядко хората язدهа сами. Тук имаше стари вражди, останали от

Управителите и Посредниците. Беззаконието беше причина по тези земи да се подвизават лоши хора от индианските територии и къде ли още не. Но Тексас имаше и свой собствен облик.

Купих си кон от Маршал — сив жребец, най-бързия кон, който някога бях виждал. Беше едър и силен — идеалния жребец за такъв преход.

Някой път ноцувах на открито, друг път се отбивах в някое крайпътно ранчо или в кръчма. Беше ми хубаво да яздя в нова за мен страна. Пътувах с намерението, в крайна сметка да стигна до Колорадо. После щях да препусна до Калифорния, за да се отбия при Логан и Мери.

Бях пътувал вече цял месец, когато срещнах един кравар.

Той имаше шестстотин животни. Изглеждаше едър и здрав. Имаше тъпо добродушно лице. Погледна ме.

Започвах да си мисля, че имах нужда от повече пари.

По онова време в Тексас не беше рентабилно да имаш пари в брой. Хората предпочитаха да влагат парите си в рогат добитък или в коне. И за това искаха да им се плаща в натура.

Отидох в едно ранчо, завързах си коня и огледах добитъка, който беше в двора. Бяха добри животни. Наоколо тревата не беше хубава и може би за това всяко едно ранчо беше претъпкано с животни. Но явно имаше някакъв лимит.

Влязох вътре и собственикът ме покани да седна.

— Сядай. И да знаеш, не мъкни много хора тук.

— О, не, не. Аз само минавам от тук, на път за Увалд.

— Това, което трябва да направя, е да закарам това стадо до Сан Антонио. Но са необходими много хора, за това смятам да отида първо до Канзас.

— Рисковано. Има толкова групи индианци... Аз минавам оттам. Дали ще мога да си купя няколко животни? Срамота е да се бие толкова път за нищо.

— Там би могъл да реализираш по-добре парите си.

— Но бих могъл и да загубя. Не знам.

— Млад човек като тебе не трябва да пропуска шансовете, които му предлага съдбата. Ти би могъл да удвоиш парите си.

Аз отвърнах с колеблив тон.

— Да, имам някакви пари, но не искам да се разделям със златото си, защото в Тексас то е много скъпоценно. Ти не мислиш ли, че със злато можеш да купиш почти всичко в тази страна?

— Злато? Сър, ако искаш да купиш крави за злато, няма нужда да ходиш другаде. В Сан Антонио плащат по десет долара за глава. Аз...

— Да, разбирам. Поема се риск при ходенето до Канзас. Трябва да се наемат ездачи, да се мисли за храна — има си големи разходи.

— Бих ти продал няколко животни, дори и за пари в брой — рече стопанинът.

— Давам ти пет долара за глава.

— Ти си луд.

— Добре, тогава няма да купя от теб.

Той ме погледна с убеждаващ поглед.

— Добре де, бихме могли да се спазарим за осем.

— Не, трябва да тръгвам. Благодаря за гостоприемството.

Той сложи ръка на седлото ми.

— Стой, виж...

След половин час вече бяхме стигнали до компромис. Купих сто крави за по седем долара. Неговите хора се задължаваха да ги докарат до моя керван. Едно съседско момченце ми се примоли да го взема до Сан Антонио, за да види тези земи. Обещах му десет долара, за да ми помага по пътя.

Прекрасно ми беше да имам усещането, че тези животни бяха мои. Щях да ги продам на висока цена, независимо дали в Сан Антонио или Канзас.

Уилям Дж. Бенет чакаше на площада в Увалд, когато пристигнахме с Уилсън. Уилсън се доближи до мен.

— Райън Тайлър, успех!

Бенет изтръска цигарата си.

— Радвам се да се запозная с теб. Имаш ли крави?

— Сто.

— Ще ги купя.

По същия начин можех да продавам крави отново и отново. Само трябваше да се върна за още стотина и да използвам главата си. Щях да натрупам състояние, ако се захванех сериозно с тая работа. Но пътят към Канзас беше в северна посока, т.е. по-близо до Колорадо.

Бенет отсече:

— Десет долара за крава. Приеми или се отказвай.

— Не, аз не искам да продавам, тогава. Че к'ва ще ми е печалбата? Знам една долинка край Колорадо — точно т'ва, което търся, но ми трябват пари. Може би, ако ги продам в Канзас, ще ги набавя.

— Имаш ли пари в себе си?

— Само няколкостотин долара.

— Искаш да купиш още крави?

— Да, сър.

— Добре, Тайлър, вземи това злато на стойност хиляда долара. Купи крави и за мен. Ще тръгнем до пети.

Възседнах жребеца си. Тогава Бенет каза достатъчно силно, за да го чуя.

— Ти си убил Райс Уилър?

За момент останах неподвижен на седлото. Кимнах.

— Познавах го. Той пречука моя съдружник при Червената Река преди четири години.

Тръгнах. Беше ми приятно как натежаваше златото. Но най-хубавото беше усещането, че някой ми се доверяваше и дори ми даваше пари в аванс, разчитайки, че ще купя крави и за него. Бях поласкан от това, че Бенет вярваше, че ще му купя хубави животни.

Яздех из диви и самотни земи, и почти нямаше храсталаци. Тук-таме попадах на някое ранчо, но в по-малките нямаше почти никакви крави. Времето започна да се разваля.

След залез-слънце имаше малки превалявания, а дъждовните облаци ставаха все по-плътни и по-плътни.

Това беше сурова страна. Всеки ден срещях ездаци и всички те имаха измъчен вид. Повечето от тях бяха планинари.

Задуха силен вятър, който разпръскваше дъждовните капки. Започнах да мисля, къде да се скрия и точно тогава пред мен се появиха очертанията на една масивна сграда.

Добре, че се озовах пред тази постройка, защото почна да вали и да трещи. Пришпорих сивия си жребец и не след дълго бях вече съвсем близо до къщата. Там бе по-тихо — местенцето беше скътано. А иначе, бурята се разрастваше. Около къщата имаше заслон за няколко коня. Там завързах моя жребец и се отправих към сградата.

Кепенците бяха пуснати. През тях се виждаше светлина. И така, почуках на вратата. Не последва нищо.

Дъждът ме мокреше, тъй като нямаше навес. Почуках пак, вече се канех и да извикам, когато дочух гласове от вътре. Обади се мъж.

— Или плати сега или вземаме животните.

Ядосан женски глас отвърна.

— Нямайте право! Трябваше да ви се плати, ако животните бъдат продадени.

Дъждът удряше по покрива. Колебаех се какво да правя, но този разговор привличаше вниманието ми. Ставаше въпрос за крави — бизнесът, с който и аз се занимавах.

— Променихме мнението си.

Имаше нещо грубо и гадно в гласа на мъжа — глас на мъж, говорещ на жена, без с нея да има някой, който да я защити.

— Тогава аз просто ще намеря някой, на когото да продам животните и след това ще ви платя.

— Да, но ние няма да чакаме. Освен това, няма да можете да ги продадете, ако ние не се разпоредим за това.

Чувствах се като глупак. Но тази жена трябваше да продаде стадо животни, а аз търсех да купя крави. Това обаче би изглеждало сякаш ѝ правя услуга и би ме поставило в лоши отношения с хората от това ранчо.

— Има ли някой в тази къща?

След тези думи аз направо влязох вътре. В стаята имаше две жени. Едната, тази, чиито глас се чуваше, беше права. Изглеждаше млада и привлекателна. Другата жена беше по-възрастна и изглеждаше изплашена. Освен тях в стаята имаше и трима мъже. Бяха небръснати и с неприятни физиономии. И тримата ме гледаха. Аз казах, сваляйки си шапката:

— Вие не чувяхте чукането ми и си позволих да вляза, за да се скрия от дъжда.

Младата дама ми отговори с учтив и гостоприемен тон:

— Разбира се... Заповядайте, седнете. Не можем да ви предложим нещо кой знае какво, но...

Единият от мъжете скочи.

— Той не може да остане. Имаме да говорим за важни неща, които не могат да се споделят с непознати.

Но аз се намесих:

— Чух, че си говорите за продажба на крави. Аз купувам. Колко и на каква цена?

Мъжът беше едър и с широки рамене. Имаше ясно изразени челюсти.

— Грешно си чул. Продаваме в Сан Антонио.

Погледнах към жената — погледът ѝ беше изпълнен с надежда.

— Аз ще купя животните ви тука, мадам, и ще ви спестя пътя. Работя за Бенет и той е единственият, който купува в Сан Антонио сега.

Усещах как по този начин мъжете щяха да загубят доста пари. Едрият мъж почервения от яд, и не само той. Затова реших да поуспокоя топката и да прехвърля разговора към мен и жените.

— Мадам, подочух нещо от вашия разговор. Излиза, че вие сте наели тези мъже да ви подберат добитък, уговаряйки се, че ще им платите, след като го продадете. Нали?

— Да.

Едрият мъж се приближи към мен.

— Ей, чакай!

Аз обаче продължих да говоря с жената.

— Ще купя вашите животни. Нека цената бъде такава, каквато вие прецените. Ще платя в брой.

— Добре, ще ви ги продам.

Обърнах се към мъжете.

— Господа, животните вече са продадени на мен. Съжалявам много.

— Ти!...

— Тихо, господа. Ще ви платя веднага. Вие работите за заплати, нали? Аз ще ви ги платя. От какво сте недоволни тогава?

Бях ги хванал по бели гащи. Аз не бях беззащитна жена и въпреки, че изглеждах млад, карабината, която носех, беше доста респектираща.

— Чакай сега, ние нямаме вземане-даване с теб. Ти не си ни наемал.

Отново се обърнах към дамата.

— Мадам, продали ли сте кравите си?

— Да, вие току-що ги купихте.

— Надявам се, че цената ще бъде взаимно приемлива.

Мъжете си направиха някакви знаци. В този момент сграбчих карабината си и я насочих към челюстта на едрият мъж. Той се сниши, като че ли беше ударен.

— Парите, които ще получите, ще зависят от броя на животните.

Те явно бяха решили да ме изпробват. И ако не бях реагирал, някой от тях щеше да ми скочи. Бях се научил на тези тънкости от Логан. Очевидно в тази ситуация, мъжете бяха объркани.

Едрият мъж се сопна.

— А нашите пари?

Младата жена каза:

— Бяхме се уговорили за трийсет долара, а те работиха около три седмици...

Със свободната си ръка преброих по дващест и пет долара на всеки от мъжете.

— Ето ви парите.

Те виждаха, че съм млад, но това беше страната на Джон Уесли Хардин, който на моите години бил убил дващест човека. Та, мъжете си прибраха тихо парите.

Изпроводи ги до вратата и останах там, докато те се качиха на конете си.

— Не се захващайте да кроите нещо за тези животни. Ако нещо се случи на някоя от кравите, ще ви пречукам и тримата.

Изчаках на вратата, докато заглъхнаха копитата на конете им. Тогавя отново влязох вътре. Жените слагаха храна на масата. Младата жена се обърна към мен.

— Благодарим. Много благодарим.

Бях малко смутен от начина, по който ме гледаха. Но продължих делово:

— Седем долара за крава?

— Добре, става въпрос за 637 животни. Как ще ги закараш до Сан Антонио?

— Ще наема ездачи.

— Няма кого. Това бяха момчетата на Тетлоу. Никой не иска да си има работа с тях.

По-възрастната жена се обърна към младата дама.

— Рона, ние можем да вземем Джони. Плюс това и двете можем да яздим.

— Добре, мамо.

Рона се обърна и към мен.

— Аз яздя от шест годишна, така че, можеш да разчиташ на нас.

И така, аз, заедно с двете жени и едно четиринадесетгодишно момче, закарах животните до Сан Антонио.

Бенет плати на Рона лично, като от време на време хвърляше погледи към мен. Когато двете жени си тръгнаха, Рона протегна ръка към мен.

— Благодарности. Тези животни бяха всичко, което имахме.

Бенет ми каза:

— Тайлър, ти искаш тези крави...

Нещо го накара да спре. Не знаех какво беше то. Лицето му преbledня. Двете жени се върнаха, гледайки към мен. И понятие няха какво ставаше.

— Твоето име е Тайлър? — попита Рона удивена.

— Да, мадам.

— Райън Тайлър?

— Да, мадам.

Тя ме погледна отново и каза тихичко:

— Благодаря, благодаря, господин Тайлър.

И жените си тръгнаха.

Бенет извади цигарата си от устата и изпсува нещо под носа си. После лапна цигарата отново и ме погледна.

— Знаеш ли кои бяха те?

— Кои?

— Вдовицата и майката на... Райс Уилър.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Три хиляди животни! Вървахме на север. Минавахме през прерии с не сочна трева. Имаше и други проблеми, но аз се чувствах отлично, защото най-после следвах северна посока. Освен това притежавах част от тези животни; най-после имах моя лична собственост.

След първата седмица животните започнаха да привикват към ритъма на пътуването. Не беше леко да бъдеш на седлото от ранни зори до залез-слънце, да си целия в прах, да няма къде да се скриеш от бури и проливни дъждове. Ужасно трудно бе прекарването на животните през буйни реки, излезли от коритата си. Но ние се справяхме...

Когато минавахме през поля със сочна трева, се спирахме, за да могат животните да се нахранят добре и да наддадат някой килограм и по време на пътуването.

Двеста и петдесет животни от стадото бяха мои. При добро стечение на обстоятелствата, щях да спечеля шест-седем хиляди долара — добра пара. И това щяха да бъдат истински пари, а не пари, спечелени на комар.

Нито дума повече не бе обелена за Райс Уилър. Понякога се чудех какво си мислеха хората, разбирайки кой съм. Единствено Бенет бе дръзнал да изкоментира това.

— Не мисли за Уилър. Не беше добър човек. Най-доброто, което се случи на Рона бе, че той се разкара и повече не се върна.

— Зарязал е това, което има?

— Не. Разкрили са крадени животни в стадото му. Тогава той е застрелял един човек и се е чупил.

Бяхме стабилна група. Най-възрастният беше на двадесет и шест години, и не обелваше и дума. Имаше две шестнадесетгодишни момчета. Бяхме общо седемнадесет души.

Минахме през Червената Река и навлязохме в Индианската Територия.

На два пъти ни посещаваха индиански групи. Първия път те взеха месо от нас, но след това поискаха повече. Ние, обаче дадохме да се разбере, че не може да искат всичко от нас.

Докато минавахме през Северна Канада, загубихме човек. Погребяхме го високо на един хълм, където той щеше завинаги да слуша лаенето на койотите и пеенето на пастирите. Момчето беше навършило седемнадесет години, точно, когато го бяха застреляли.

Бяхме навлезли в територията на осаджите. Въпреки, че нямахме намерение да провокираме инцидент, ние разбирахме, че е доста вероятно да се случи нещо. Нощувахме далеч от огнищата и всяка нощ двама мъже бдяха наоколо. Бяха се навъртели доста безсънни нощи, но приближавахме целта си.

Тогавя ни нападнаха и осаджите. Те действяха бързо и помитащо. Бяха ни сварили неподготвени.

Тъй като аз бях най-опитния, трябваше да ръководя отбраната. Помагаше ми един от мъжете на име Мустанг Робъртс. Окопитихме се, построихме защитата си. Изчаквахме.

Изведнъж те полетяха към нас, яздейки като хали, силно приведени напред. По даден сигнал ние стреляхме в залп.

Един индианец полетя към земята, но се оплете в юздите на коня си. Друг индианец бе изхвърлен от жребеца си.

Осаджите бяха изгубили трима мъже и два коня за броени минути, затова бяха решили да се оттеглят.

След два дена Мустанг излезе на лов за антилопи, но не се върна. Тръгнах по следите му. Не бях изминал и пет мили, когато се чу изстрел. Препуснах натам, стиснал здраво моя нов Уинчестър.

Бяха го гепили калвасите. Кракът му беше прострелян.

Нямаше шанс да ги изненадам. Те със сигурност бяха чули копитата на коня ми и се бяха подготвили. Затова ги връхлетях, стреляйки без посока и вдигайки огромен облак прах наоколо.

Изглежда бях улучил случайно един от тях, защото той скочи и извика. Калвасите държаха Мустанг натикан в една тинеста яма. Аз се устремих натам. Когато го приближих, той цапардоса един от пазещите го и се приведе към коня ми. Точно в този миг аз сграбчих Мустанг за кръста и така избягахме.

Измъкнахме се като по чудо.

Последваха много дни на изморително пътуване. По пътя нямаше хубава трева. Бяхме принудени да се отклоняваме, да заобикаляме, за да могат животните да се хранят нормално. Нямаше друг начин. Бенет познаваше отлично изискванията на пазара за добитък.

Прекосявайки Канзас, ние попаднахме на обширна долина със сочна трева и с поточе, минаващо през нея. Направихме лагер близо до поточето, на едно скътано местенце с много дървета.

Изведнъж дочухме тропот на конски копита. Четирима мъже язدهа към нас. Мустанг се обърна към мен.

— Внимавай, Рей.

Три от ездачите слязоха от конете си. Водачът им бе дребен човек с набито лице и бързи, непрекъснато шарещи наоколо очи. Двата зад него бяха груби и одърпани бабаити. Водачът им се приближи.

— Казвам се Лийт Бауърс. Утре ще си вземем кравите от вас.

Единият от бабаитите се намеси, хилейки се:

— Страхувам се, че сте взели някои от нашите животни по погрешка.

Бенет стоеше спокойно, хванал чашата си с кафе. Той отсече:

— Никой няма да взема от стадото ми.

Бауърс се ухили насила.

— Ще си вземем животните.

Аз станах и отидох до Бауърс.

— Аз не мисля така.

Дребосъкът ме заоглежда. Наподобяваше змия... Оръжието му беше Колт. Някаква странна кръпка се мъдреше по блузата му, някъде под сърцето.

— Ние имаме двадесет и пет опитни мъже и ще си вземем животните.

— Не ви трябва двадесет и пет мъже, нито петдесет. Един истински боец може да се справи с всичко. Ние тук не сме случайни хора и след всички премеждия, които сме имали досега, нямаме нищо против да се позабавляваме и с вас.

— Кой си ти?

— Името ми е Райън Тайлър и притежавам някои от тези крави.

Очите на Бауърс блеснаха. Езикът докосна устните му. Сякаш се смееше.

— Рей Тайлър! Който е убил Райс Уилър и, който е бил принуден от Бардит да избяга от Колорадо.

— Бардит никога не ме е гонил от никъде, но това е друг въпрос. Вие няма да вземете никакви животни оттук.

— Бардит те е изгонил от Колорадо. Ти си страхливо мекотело!

Първият ми патрон прониза кръпката му, а вторият — дупката, направена от първия.

Лийт Бауърс падна по лице в огъня, но не е усетил нищо. Защото беше мъртъв.

Случи се толкова бързо, че никой не успя да види нищо. Най-бързо реагира нашият готвач — Бийтън. Той скочи с револвер в ръка.

— Хайде, махайте се! И си вземете трупа! Или ще трябва да ви погребваме всичките.

Те тихичко взеха Лийт Бауърс от огнището, метнаха го на седлото на коня му и си тръгнаха. Бенет им извика:

— Да не сте се мярнали повече около стадото ми. Ако изчезне и една крава, ще ви избесим всичките, дори и да не намерим дървета!

После Бенет се обърна към мен:

— Браво, Тайлър. Чувал съм за този човек. Преди два месеца убил ездач и оттогава си мисли, че е господар на тези земи.

Сякаш не изпитах съжаление за това убийство. Лийт Бауърс имаше зли очи. Той беше подъл и със сигурност принадлежеше към хората, които убиват и искат да убиват.

Мустанг ме попита за Оли Бардит.

— Той е стрелец и побойник. Казват, че е доста гаден и яростен.

— Имал ли си неприятности с него?

— Разменяли сме си думи.

В Уичита, Бенет реши, че е по-добре да не продава животните си сега, а да пътува още и да ги продаде после на по-висока цена там, където почти няма крави. Посъветва ме да направя същото.

— Не, аз ще ги продам сега. Искам да отида в Колорадо.

Той кимна, лапнал още незапалената си цигара.

— Продай ги, но после продължи да работиш с мен, ако искаш. Ще докараме друго стадо от Тексас. Така след няколко години ще бъдеш богаташ.

— Може би... Аз не искам да убивам по един човек на всяко пътуване.

— Няма да се налага. Сега вече всеки е научил, какво се е случило на Лийт Бауърс.

Иначе, работата ми харесваше много. Това беше тежка, изморителна работа, но аз усещах как правя нещо, как работя в истинския смисъл на думата. Може би, ако се захванех с това, щях да пътувам и до нови, непознати земи, като Уайоминг, Монтана...

Но момичето ми беше в Колорадо. Аз не спирах да мисля за нея. Тогава тя беше още малка, но сега... Аз казах с категоричен глас:

— Не. Благодаря, все пак.

— Заради Бардит ли отиваш там?

— Не, и се надявам въобще да не го срещам. Имам си някого... когото искам да видя.

След два дена продадох кравите си на добра цена. Имах общо в себе си около седем хиляди долара — някои в злато, други бях обменил в банката на Сант Луис. Мустанг яздеше с мен.

Беше късна есен. Въздухът захладняваше. Това ми харесваше, защото ми напомняше планините. Яздихме към Додж.

Новият град беше претъпкан главно с ловци, трапери и бикоборци. Запътихме се към бара да пийнем, нещо, което правех рядко. Просто исках да видя как стоят нещата в един див град.

Първият човек, когото видях беше Били Диксън, когото познавах от Канзас Сити.

— Ела с мен. Отивам на запад да ловувам из стадата. Можем да спечелим цяло състояние за няколко месеца.

— Без мен. Не обичам да убивам.

Диксън ме погледна, а може би и Мустанг. Аз поясних:

— Искам да кажа, че убивам за храна или, ако някой ме принуди.

В никакви други случаи.

Диксън беше доста учуден.

— Това ми напомня за историята, която ми каза Били Ог, за Уудс. Били каза, че са го пречукали.

— Така ли?

— Трябва да се е случило, когато си бил в Ню Орлиънс. Крис Лили разправяше, че Уудс се е опитвал да убие някакъв западняк...

— Може би е заслужавал участието си.

Не казах нищо повече. Бях убил още четири мъже, без да броя индианците. Но това беше нещо, с което най-малко бих се гордял. Фукльовците навярно си отмятаха с резки по карабините всяко убийство, но аз не бях такъв човек.

Въобще не исках да се прославям като убиец. По тези земи никой не знаеше нищо за Джек Макгери. Случката с него се беше прочула в Калифорния. А нямаше почти никакви връзки между минните центрове и земите, където хората се занимаваха с животновъдство.

Тук за мен се знаеше, че бях убил Райс Уилър и Лийд Бауърс. Това знаеха хората за мен и нищо друго. Мислеха си, че съм много опасен човек.

Нито един човек в света не би искал искрено такава слава, превръщаща го автоматично в жива мишена за почти всички стрелци, правещи се на мъже. И ако аз исках да бъда известен с нещо, щеше ми се то да е нещо, с което наистина бих се гордял.

Диксън продължи:

— Абе Рей, ти не работеше ли за един човек на име Хетрик?

— Да, той е добър човек.

— Не ми е приятно да ти кажа, но той е... мъртъв. Оли Бардит го уби.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Странна работа. Хетрик почти никога не носеше оръжие. Той не се сдърпваше с други. Не му допаднаше насилието. Беше студен, но фин човек. Въпреки това не правеше компромиси с принципите си.

Независимо от това, сякаш нямаше как Хетрик да се е сдърпал с Оли. Той рядко ходеше в града, не посещаваше кръчмите... Уреждаше си бизнеса и си заминаваше. Защото беше човек, предпочитащ собственото си семейство и собствения си дом.

Тогава аз започнах да си мисля. Хетрик стоеше до мен, когато злепоставих Оли. А Бардит сигурно изживяваше мисълта, че един човек бе видял това.

Само това ще да е било. Защото всичкото, което имаше Оли, беше репутацията му на страшен мъж. Той беше празноглавец. Но беше и убиец.

— Кога се случи?

— Преди пет месеца.

— Да, разбирам.

Само една мисъл се въртеше в главата ми. Не за Оли... А за Лиза. Какво ли ставаше с нея? Отивах в Мейсън Кросинг. Попитах Мустанг дали познава града.

— Нищо не съм губил там.

— Окей, ще яздим.

Били Диксън ни проследи с поглед, докато възсядахме конете си.

— Внимавай, този Бардит е много лош човек.

Магнах с ръка.

Минавахме през огромни, обрасли с трева, прекрасни прерии. Видяхме голямо стадо от бизони — сякаш това беше безкрайно черно море. Постепенно природата започваше да става по-дива и неприветлива. Харесвах месо от бизон, печашо се на огън, въпреки че това ми напомняше за татко.

Понякога си мислех, че трябва да намеря време, да отида до неговия гроб и да сложа там един голям камък. Това би му харесало.

Но той не беше от хората, които се трогваха. Би казал: „Остави нещата такива, каквито са“.

Една вечер, преди да напусна Уичита, Бенет се опитваше да ме убеди, че хора като мен са много необходими за изграждащата се държава. Защото една държава, в която всички стрелци „играят в лошия отбор“ не е за никъде.

Яздихме през дивата пустош. Имахме малък сблъсък с команчите, но нямаше жертви. Мустанг улучи техен кон от почти четвърт миля със своята Шарпс.

Един път Мустанг се обърна към мен:

— Никога няма да забравя, че ми отърва кожата, когато бях „приготвен“ като великденска пуйка с мъртъв кон и рана в крака... Тогава изведнъж се появи ти — страхотна гледка беше!

— Беше закъснял за вечеря.

Скоро всичко наоколо щеше да бъде покрито със сняг. Бяхме високо в планината и времето се разваляше. Нощите ставаха мразовити. Тревите бяха почти напълно кафяви. През сутрините имаше мъгли.

Веднъж видяхме патрул от Армията. Спряхме го и поискахме малко тютюн. Той ни каза, че хората били видели чейени по тези места. Мустанг обясни накъде отиваме. После допълни:

— Нуждая се от овче палто. Този вятър ме пронизва.

Аз не можех да се отърва от мисълта, че Бардит бе пречукал Хетрик. Нямах намерение да го убивам. Щях да го накажа по-жестоко. Щях да го направя смешен пред хората. Щях да го съсипя като стрелец.

Единственото нещо, без което не може един стрелец, е авторитетът. Има толкова много хора с карабини, които искат да направят някое евтино убийство. Но когато се издънят на обществено място, е вече въпрос на време някой да ги застреля... ако не напуснат страната.

Достигнахме Денвър през втората половина на септември. Тръгнахме към хотела. Имах пари и се настанихме луксозно. През нощта аз лежах в леглото, взирайки се замислено в тавана. Чудех се това ли е животът, винаги ли човек трябваше да се лута като мен. Вече

имах нужда да хвърля котва някъде, да се оженя. Тази мисъл започна да ме човърка. Чувствах, че от друга страна съм човек, който не може да бъде ограничен и обуздан. Но ето, че Логан го беше направил. Добрият стар Логан! Колко исках да го видя! Може би те вече имаха и деца...

Станах... Изправен пред огледалото се вирах в Райън Тайлър. От там ме гледаше едно гладко кафяво лице, без мустаци, без къдрава коса... Кафяво лице със силни челюсти, зеленикави очи и уста, която дори не загатваше за усмивка...

Това не беше хубаво. Човек трябва да се смее. Пък и имаше нещо студено около очите. Бях ли такъв? Не се чувствах студен, въобще. Никога не съм имал много приятели, може би, защото пътувах. Но няколкото, които имах, бяха истински приятели. Логан, Хетрик, Мустанг, пък и Били Диксън, Ог и Бенет. Всички те бяха прекрасни хора.

И единственото нещо, което можех да правя по-добре от другите, беше това, което не обичах да правя. Може би наистина Дивият Запад имаше нужда... както казваше Бенет. Навярно там, където има законност, са необходими пазители на реда. Но аз не исках да бъда такъв.

„Какво означава двадесетгодишен мъж без усмивка?“ Двадесет години и четири убити мъже, и очи, свикнали да бъдат студени. Исках да сложа край на всичко това. Обаче човек прави това, което се налага. Винаги.

Върнах се в леглото и се опитах да заспя.

На сутринта земята беше покрита със сняг. По улиците се виждаха мъже с лопати, които разчистваха улиците. Нито можеше да се пътува, нито беше подходящо да се остане.

Мустанг се обърна към мен:

— Хетрик е мъртъв вече няколко месеца. Не се впрягай. Оли няма да ти избяга. Пък ако го направи, още по-добре.

Денвър беше шумен през тези дни. Комарджийските страсти — също. Аз играех покер, въпреки, че това не ми доставяше голямо удоволствие. Харесваше ми оживлението и веселата обстановка. Може би, защото бях още дете, въпреки че се грижех сам за себе си.

Ние с Мустанг умеехме всичките трикове — и Моргата, и Кофата с Кръв, и Палата, и Смяната на Мърфи.

Тук беше и Соупи Смит, за когото щях да чувам много по-късно. В града бяха младият Бат Мастерсън и Док Холидей. Както и Кит Карсън.

Една вечер, след като се бяхме върнали в хотела и вечеряхме, Мустанг ме побутна.

— Рей, един тип ти е хвърлил око. Той те изучава от известно време. Нали не си се забърквал в нещо напоследък?

Мустанг беше рус мъж с продълговато, грубо лице. Не беше светкавичен стрелец, но бе хитър и много проникателен. Огледах се.

Въпросният господин седеше отсреща. Беше висок, с черна коса, прошарена около слепоочията. Изглеждаше хубав. Може би беше около петдесетгодишен, но се бе облякъл изискано. Погледите ни се засякоха за миг, след което той стана и излезе.

Аз не изглеждах така изпаднал, както в Ню Орлиънс. Моите дрипави дрехи отдавна бяха опаковани. И по мое мнение въобще не изглеждах зле. Носих черни кожени ботуши, сива вълнена риза с черна връзка. И все още носех панталоните си, вкарани в ботушите.

Без да поглеждам отново, аз се опитах да фиксирам непознатия. Може би беше комарджия, въпреки че не приличаше много на такъв. Забелязах, че не държи оръжието си.

После непознатият се приближи до нашата маса.

— Моите почитания господу, казвам се Денисън Мийд.

— Аз съм Райън Тайлър, а това е Мустанг Робъртс. Заповядайте, седнете.

— Благодаря. Аз съм съдия и работя за миньорска компания. Търся златни находища.

Той седна и се пресегна за бутилката си с вино, за да я донесе на нашата маса.

— Звучи перспективно. Аз се занимавам с крави.

— Тексас?

— Да, напоследък.

Говорихме малко, без да повдигаме конкретна тема. Не даде никакво обяснение защо беше дошъл при нас. Изглеждаше приятен човек, но не знам защо ми се струваше, че иска да изкопчи нещо от нас. Той задаваше много въпроси, но водеше разговора така, че да ни

поставя в положение да говорим. Обаче аз никога не играех покер за нищо. Така че, нямаше да му кажа нито дума повече от това, което бях решил. Пък и от друга страна нямаше какво да крия.

— Ти тукашен ли си или от Тексас?

— Аз пътувам и, честно казано, нямам дом. Имам желание да си построя малка къщичка в планините. Ранчо или нещо такова.

Той ме погледна замислено.

— На двадесет или двадесет и една?

— Двадесет.

Говорихме си за крави и от този разговор той разбра, че съм бил в Канзас сити и в Ню Орлиънс.

— Някъде тука ли си роден?

Изведнъж се усетих, че той беше направлявал разговора през цялото време. И сякаш искаше да стигне точно до тука.

Станах неспокоен. Дали нямаше нещо общо с това убийство в Ню Орлиънс. Дали Крис Лили не се беше раздрънкал? Мисля си, че не би му изнесло да го стори. Но кой знае?

— Не, сър. Роден съм в Мериленд. Поне така твърдеше баща ми. Отраснал съм в Ню Йорк. След това съм живял в Мисури и Канзас.

— Ти си пътувал доста.

Аз можех да „чета“ какво се крие зад дадено изражение. Имах усещането, че господинът отново изкопчва информация от мен.

— Ти нямаш дом. Не би ли казал, че твоят дом е там, където са живели твоите родители?

— Мама умря на път, татко беше убит от индианците, когато бях на дванадесет.

— Чувал съм и други такива истории — те са част от живота в Дивия Запад. Някои умират и по този начин страната става по-силна. Е, не всички умират в битки...

— Татко загина в бой.

Разказах им цялата история. Не бях говорил на Мустанг за това преди. Разказах им също как мама се разболя и татко беше безсилен да промени нещо, въпреки че даде всичко от себе си.

Непознатият беше приятен човек. Лесно се общуваше с него, беше дружелюбен. Разказах му за Логан и затова, че бях чел Плътарк.

— Чел си го пет пъти?

— До този момент — само четири.

— И това място, където отиваш... Мейсън Кросинг? Възнамеряваш ли да останеш там?

— Навярно, но нищо не се знае.

След като непознатият си отиде, аз се замислих за случилото се. Никога досега съдия не се беше интересувал от мен. Бях убил Уудс при самозащита. Освен това смъртта на човек като него не привличаше особено вниманието на хората. Но това ме обезпокои, все пак.

Купих си няколко книги и бях решил през тези студени, неприятни дни да чета в стаята си. Четях книги на един английски автор — Дикенс. Интересувах се и от поезия — впечатли ме Байрон.

Един ден аз се връщах отнякъде в хотела и видях, че съдията ме чака. Мустанг не беше с мен. Съдията настояваше да говорим, затова тръгнахме към моята стая.

— Тайлър, подочух нещо... Не се връщай в Мейсън Кросинг.

— Защо?

— Бардит ще те пречука.

— Съмнявам се, но както и да е. Връщам се.

— Колко мъже си убил в действителност, Тайлър?

— Не е твоя работа.

Той дълго ме гледаше, а очите му сякаш търсеха нещо по лицето ми. Имаше нещо приятелско във всичко това. Но и нещо обезпокоително.

— Да, наистина не е моя работа. Само... е, няма значение. Каквото и да правиш, внимавай, пази се. Ще ме видиш пак.

Той излезе и на следващия ден чух, че бил заминал с влак. Никой не знаеше нищо за него, освен, че търсел наименованията на някои минни организации.

След два дена времето омекна и ние продължихме.

Чувствах, че това беше моята страна — огромна и величествена. В мечтите виждах ранчото си като „конско ранчо“.

По пътя разказах на Мустанг за разговора си с Денисън Мийд.

— Добър съвет ти е дал, но какво ли цели?

— Нямам си и понятие. Единствено е ясно, че познава Оли.

— Задаваше много въпроси за теб.

После по пътя забравихме за тези неща. Щях да видя Лиза. И Олд Блу. А майката на Лиза чувствах почти като собствена майка. Хетрик беше мъртъв...

Сивият жребец вече тичаше към нас, докато минавахме през портата на Хетрикови. Дворът беше обрасъл и неподреден. Верандата беше изкривена и вратата се клатеше свободно на отпуснатите панти.

Слязох от коня и влязох в къщата. Вътре нямаше никой. Явно обитателите бяха напуснали отдавна — обстановката наоколо подсказваше това.

Почувствах душата си точно толкова празна, колкото бе и къщата. Излязох. Усетих вледеняващата милувка на вятъра и трепнах. Къщата беше пуста, аз стоях там сломен и празен. Лиза я нямаше.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Кросинг се беше разраснал. Забелязах това, докато се движех по главната улица. Пазарът бе доста по-голям. Близо до хотела се виждаше голям навес.

Изведнъж се сетих за Хетрик. Тръгнахме към гробищата. Мустанг ме следваше винаги. Намерихме гроба... и нещо повече. Видяхме гроба на жена му, която беше починала три месеца след него. И двамата си бяха отишли.

А Лиза? Може би още беше в града, въпреки че подсъзнателно имах усещането, че не беше тук.

— Мустанг, нуждая се от помощта ти. Иди в града, но бъди много внимателен. Разбери дали Бардит е още там, но пак ти казвам — внимавай. Той е адски коварен. Искам да го изненадам.

Очаквах Мустанг с трескаво напрежение. Когато дочух коня му, вниманието ми се изостри.

— Бардит е там. Подъл, както каза. Никой няма ник'ва полза от него, но той е още шериф. Хората ги е страх от „вечерните му разходки“. Преди две седмици е пречукал някого. Наистина ще е хубаво, ако се отърват от него.

— Ял ли си?

— Тъхъ.

— Аз не съм гладен. Мисля да пренощуваме тук. Искам да го сгащя сутринта на закуска.

— А! За момичето... Напуснала е града преди седем месеца. Имала е само шестдесет и три долара. Взела е влака — на запад.

— Ти сякаш си Пинкертон!

Още на зазоряване се отправихме към града. Вързахме конете си на едно дърво и влязохме в града пеш.

Имаше четирима души в ресторанта — съдържателката, старият Мейсън, който седеше на масата и двама кравари. Четирима, освен Бардит. Той седеше точно срещу вратата.

Беше изненадан. Тръгнах към неговата маса. Озовах се на две крачки от него и гласът ми прозвуча остър и силен.

— Бардит, ти си убил Хетрик. Този стар човек никога през живота си не е посягал към оръжие. Дрънкал си, че си ме бил изпъдил от града. Затова си го пречукал. Защото той знаеше, че си лъжец.

Той не успя и устата си да отвори. Аз се хвърлих отгоре му, когато видях, че ми посяга. „Залепих“ го до стената. Цапардосах го два пъти по устата.

Бях обезумял, луд. Не исках да го убивам. Исках да разкъсам всяка негова частица.

Оли успя да се пресегне до оръжието си, но аз ударих ръката му. Той нямаше никакви шансове срещу мен. Сгромоляса се като чувал с картофи на земята. След известно време се изправи на крака, но не можеше да се ориентира в посоките — беше като пиян. Опита се да ме удари, но с това само стана още по-смешен.

Повалих го окончателно на земята със силен юмручен удар пред погледите на петдесет зяпачи.

— Ти си убил Хетрик, а може би и жена му. Дрънкал си лъжи, че си ме бил изгонил от града. Ти си само едно подло човече и нищо повече.

Той не можеше дори да говори. Не му стигаше въздухът, а устата му беше разкъравена.

— Господа, къде му е конят?

— Аз ще го донеса.

Гласът ми прозвуча познато. Беше Кип. Нагласих Бардит на седлото.

— Махай се. И не преставай да яздиш поне една седмица.

Най-после Оли събра сили да каже нещо.

— Но аз имам собственост тук.

— Губиш я... като Хетрик.

— Ех, де да имах оръжие... Така животът ми не струва и пробит цент.

— Не повече от живота на хората, които си убил. Махай се. Без оръжие!

Не каза нищо. Просто се изниза като мокра връв.

— Кип, къде е Лиза?

— Не знам, Рей. Тя не приемаше помощ от никого. Искаше да се научи да се грижи за себе си сама. След смъртта на Хетрик конекрадците ги побъркаха. Знам, че си е купила билет за Алта. Нищо повече.

Ние с Мустанг напуснахме града още същата нощ. Той ми беше истински приятел, но никога не бяхме говорили за това.

Алта беше голям минен център в Юта и един от малкото не мормонски градове в този щат. Бях чувал, че е доста коварен град — където има богати миньори, се навъртат и негодници.

Никога досега не бях имал конкретна цел в живота си. Сега имах — да намеря Лиза! Само при мисълта, че може да ѝ се е случило нещо, настръхвах.

Мустанг се зае с търсенето на хотел, а аз се втурнах към салона. Снегът трупаеше бързо. Каруците, които бяха на път, щяха да се предвижват все по-трудно и по-трудно. По улицата се разнасяше нежен звук на латерна.

На влизане в салона бях лъхнат от топъл въздух, наситен с цигарен дим и дъх на долнопробно уиски. Най-малко сто души се бяха натъпкали в тясното помещение. Това ми беше много добре позната сцена. Дори виждах и познати лица — хора, чиито имена не помнех, но които бях виждал в други градове.

Имах късмета да успея да се добера до бара. Дочух двама души до мен да си говорят на норвежки. Друг пък си поръча на немски. Тук имаше хора от къде ли не.

Нямаше да мога точно тук да разбере нещо за Лиза. Тя вероятно бе разгледала града и се беше махнала. Това не беше място за нежно съществуване като нея. Гарата беше затворена. Не можех да направя справка и там. Снегът валеше и валеше... Мустанг дойде.

— Едвам намерих място за нощуване в този претъпкан град.

Решихме да поиграем на рулетка. На излизане от игралната зала забелязах непознат мъж да се взира в мен. Явно ме познаваше отнякъде.

Изведнъж дочух псувня... Отекна изстрел.

Всичко се случи за части от секундата. Един мъж в работен комбинезон се преви, притисна ръце до стомаха си и падна на земята.

Типът с оръжие в ръце отиде към него и хладнокръвно се прицели за втори изстрел.

Не знам защо, но не се въздържах и скочих.

— Той умира. Остави го поне да си умре!

Убиецът беше с разкопчана риза, под която се виждаше потник. Лицето му бе бледо и имаше мустаци. В очите му се четеше неповторима жестокост. Аз напипах оръжието си.

— Ти да не би да се забъркваш в проблема?

— Да.

Оръжието му бе заредено, но имаше останал само един патрон и ако не ме улучеше, беше покойник. Затова той повдигна рамене.

— Той така и така ще умре, и без втори изстрел.

Умирацията се втренчи в него.

— Лъжеш... Ти лъжеш... — това бяха последните му думи. Но убиецът не се смути.

— Аа, лъжа?! Той лъже. Не можа да преглътне загубата.

Аз продължих диалога си с него.

— Както виждам, той май не е посегнал към оръжието си.

— Затваряй си устата, бе!

— Ако представлявах закона в този град, ти щеше да хванеш първият влак, който заминава от тук и никога нямаше да ти се види лицето по тези места повече. Това е убийство. Той въобще нямаше шанс да се защити.

Гласът на Мустанг прониза въздуха наоколо.

— Оръжието на този нещастник не бе извадено, но моето е!

На „боеца“ не му стана особено приятно да види как една шестцевка го гледа. Един миньор се обърна към Мустанг и процеди шепнешком през зъби:

— Не си търси белята, синко. Това е Кей Новак. Пречукал е трима души през последните два месеца.

Ние се оттеглихме. Но тъкмо бяхме напуснали заведението, когато дочухме стъпки. Скрихме се на различни места и се заоглеждахме.

Трима мъже се приближаваха по улицата. Разпознах човека, който ме бе загледал преди малко. Показах се. Мъжете спряха. Моят „познат“ заговори.

— Тайлър, ти не ме знаеш, но аз съм те виждал в Канзас Сити. Бях слушал за теб от Били Диксън.

— Е и?

— Бил си убил Райс Уилър. И Лийт Бауърс.

— Да, така е.

— Тайлър, искаме да ни станеш шериф. Ще ти плащаме двеста и петдесет долара месечно. Ще сме ти благодарни, ако въведеш някакъв ред тук. Цялата тая „измет“ е непоносима. Само миналата нощ двама души бяха наръгани с нож.

Това предложение ме изненада. Никога досега не си бях представял истински да представлявам закона. Дадох си сметка, че така ще имам неповторим шанс да претърся всичко тук... за Лиза.

— Приемам, но искам и Мустанг в управата.

— Както искаш. Името ми е Мардок. Притежавам централния магазин. Това е Еф Грахам. Това е Неутон — притежател на складове и минни съоръжения. Ние представляваме града.

— Да, добре.

— Едно нещо... Настоящият шериф е Джон Ленг — стрелеца на Тексас. Трябва да се справим първо с него.

— И аз ли да го направя?

— Ами той е много опасен.

— Въобще няма да е лесно.

— Ние ще те поддържаме. Ще ти намерим разузнавачи.

— Нямам нужда.

Мардок извади някакви значки от джоба си и ми ги подаде. Но аз поклатих глава.

— Това е добре, но аз искам и документ, подписан от всеки един от вас.

Всичко бе уредено. Аз бях новият шериф на Алта. Мустанг се ухили, след като тримата си бяха тръгнали.

— Добре се получава. И сега ние наистина имаме възможност да се разтърсим за твоето момиче.

— Нека не губим време.

— К'во ще правим най-напред?

— Ще се заемем с шерифа. По-точно — аз ще се заема.

Тръгнахме към управата. Хубаво ми беше да усещам присъствието на Мустанг — моя верен приятел.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Управата беше една неприветлива, ръбата постройка с арестантска килия отпред. Вътре беше Джон Ленг — седеше, вдигнал крака на масата. С него имаше един брадат мъж. Подът беше мръсен. По него имаше фасове и какво ли още не.

Влязох с трясък. Виждайки значката, Ленг се сепна.

— Кой си ти?

— Новият шериф. Трябва да ти кажа, че си свален.

Брадатият кресна.

— Я се разкарай, бе момче. Никой не може да ни сваля. Опитвали са, ама...

Сграбчих ботушите на Ленг и изблъсках краката му на земята. Юмрукът ми се сгромоляса по устата му. Сграбчих го и го залепих на стола му.

Мустанг се зае с брадатия. За миг усетих, че Ленг посяга към оръжието си. Застрелях го — с два патрона. Първият в гърлото, а вторият — в гърдите. После се обърнах към брадатия, когото Мустанг бе разоръжил.

— А ти се махаш, ясно ли е! Иначе ще го последваш на оня свят.

— Ще видите вие. Ще имате поздравя Бърт Билингс. Ще видите вие!

Отдъхнах си за миг. Огледах малкия офис. Той въобще не приличаше на място, което би накарало хората да уважават закона.

— Мустанг, ти ще си ми дясната ръка. Няма да убиваме. Няма да има никакво насилие — само в краен случай. Няма да има измами на карти, кражби, побои. Ще пазим хората от пияни чудовища. Няма да има бити хора, престрелки. Няма да има задявания с жени.

— А канадска борба?

— Ако не се залага имущество.

— Ще защитаваме беззащитните и невинните, и хората, които се занимават с честен бизнес.

— А този Билингс?

— Кой?

— Оня, за когото спомена брадатия. Е, ще видим... Но, може би този Билингс има нещо с твоето момиче. Иначе защо ще го споменава ни в клин, ни в ръкав.

Аз трепнах. Изведнъж се сетих, че бях чувал неговото име. Той... май че държал публичен дом в града.

— Не ме разбирай грешно, Рей. Не знам нищо определено. Само може да се предполага...

— Добре! Първата ни работа е да си поговорим с Билингс.

Билингс беше едър мъж. Имаше черна, сплъстена коса и широко лице. Мустачките му го оприличаваха на морж. Той тежеше най-малко двеста паунда. Пурата, която пушеше, беше грамадна. Билингс имаше страхотна карабина, която беше в готовност за стрелба.

Помещението беше малко и мръсно. Имаше много развлекателни игри. Не се бавих много. Направо връхлетях върху него.

— Билингс?

Той хвърли поглед върху мен и после очите му се плъзнаха към шерифската звезда на гърдите ми.

— Показвал ли си т'ва на Джон Ленг?

— Да, това беше последното нещо, което видя.

Настъпи такава тишина, че можеше перце да се чуе как пада в стаята. Явно дъхът му беше излязъл. Философията ми започваше да си пробива път през техните глави. Този тексаски стрелец падна като круша. Джон Ленг беше мъртвец! Мустанг Робъртс също беше от Тексас, но за мен никой нищо не знаеше. Бързо, обаче, щяха да научат...

Билингс свали пурата от устата си.

— ... Ясно. Да идем в моя офис и да поговорим за...

— Нямаме време. А сега, слушай. Ленг лежи мъртъв в моя офис. Трябва да бъде погребан. Офисът ми трябва да бъде почистен.

Билингс ме премерваше с поглед. Явно не му харесваше всичко това.

— И какво?

— И ти ще направиш това.

Някой изпсува. Един мъж, държащ карти в ръцете си, ги остави. На устата му се появи усмивка. Всичко това виждах с периферното си зрение, докато гледах към Билингс.

Той ме погледна. Никога не бях виждал очи като неговите — невероятно съсредоточени очи. Това беше най-опасният човек, когото бях виждал. Но, все пак се съмнявах, дали този човек би убил. Той не би рискувал. Може би би оставил друг да свърши това. Грешах в разсъжденията си. Но нещата изглеждаха така.

— Момче, ти не знаеш к'во говориш. Джон се справяше добре. Забогатя. Ти също можеш. Заедно можем да направим много неща.

— Аз нямам нужда от вас. Ще управлявам честно.

— Сигурен съм, че общинарите няма да играят с теб.

— Няма да имат друг избор.

— Ах ти, гадно копеле... — избухна най-после Билингс.

Точно тогава му натресох един и моят удар отрязва думите му. Преди да успее да седне го ударих повторно. Той не очакваше това. Защото стрелците рядко използват ръцете си, особено срещу такива едри мъже. Превъзхождаше ме най-малко с тридесет килограма.

Вторият ми удар го изпрати пред тезгяха на бара, след което го сригах в коляното. Тогава той се просна на пода с лице върху праха. Доближих ръката си към него и той я сграбчи с двете си ръце, както и очаквах. Точно тогава му нанесох изненадващо силно късо дясно кроше. Под удара кожата се разцепи, все едно че бях ударил с нож. Кръвта му взе да шурти. Тогава пристъпих към него и му помогнах да се изправи. Ръката му посегна към оръжието, но нечий глас го спря.

— Безсмислено е, Бен. Това е Райън Тайлър.

Той привидно се успокои. Изглеждаше истински спокоен. Това ме обезпокои. Този човек можеше да се контролира. Той ме мразеше. Искеше да съм мъртъв, но се контролираше и не показваше емоциите си. Аз се провикнах твърдо.

— Работата да бъде свършена!

Бен Билингс се опита да говори с мен.

— Билингс, няма време за приказки. Имаш работа.

Наоколо гъмжеше от зяпачи. Бен Билингс беше босът в града. Той беше големият бос. Бил е поръчвал еди-кой си да бъде набит или дори убиван.

Пред очите на насъбралото се множество, същият този Бен извади трупа на Джон Ленг и започна да мие пода. На улицата имаше триста-четиристотин души.

Целта на всичко това бе да се покаже на жителите на Алта, че Бен Билингс не беше толкова „велик“ за колкото го мислеха, да им се покаже, че вече имаше нова система на взаимоотношения.

Започна и копането на гроб — груба и тежка работа. Земята беше замръзнала. Трябваша му два дена и две нощи, за да го изкопае. Давах му почивки за сън и ядене.

Вече всички в града знаеха кой е новият шериф. Аз не се спирах на едно място — постоянно ходех по улиците, оглеждах игралните домове. Открих забранена игра в заведението на Билингс — натрошихме я на парченца с Мустанг, пред очите на всички.

Веднъж се засякох с Кей Новак. Той вече ме гледаше с други очи. По един начин човек гледа на едно младо момче, а по съвсем друг начин — стрелец, може би по-бърз и от самия него. Той ме мразеше. Също беше стрелец.

— Имаш ли кон? — попитах го хладнокръвно.

— Да.

— Качвай се на него или го продай и хващай някой влак. Играта свърши вече за теб. Не прави усложнения, защото ще ти взема оръжието и ще се наложи сам да си изкопаеш гроба.

Новак ме гледаше. Лицето му беше по-бяло, отколкото бих си представил, че може да бъде лицето на човек. Появиха се капчици пот по горната му устна. Той стана и излезе бързо...

Не спирах да мисля за Лиза, но не чувахме нищо за нея.

Една вечер един мъж, клатушкайки се, залитна към мен. Веднага разбрах, че не беше пиян, а се преструваше.

— Чух, че търсиш момиче на име Лиза Хетрик. Провери при Билингс...

Аз го сграбчих.

— Тя там ли е?

— Казах ти само да провериш. Нищо повече. При Билингс, там горе в каньона, има виличка...

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Това се намираше на около шест мили — на едно ветровито планинско място. Жребецът ми беше чудесен, дори страшният студ не можеше да го сломи.

Тръгнах през нощта. Обичах мъждукането на безброй звезди по небето. Обичах и снежинките. Само че, не можех да мисля за тези неща — мислех за Лиза. Внимавах конят ми да не се запотява, защото в този студ това би било пагубно.

Наближих мястото. Видях светлинка пред мен. За по-сигурно се шмугнах сред дърветата. Придържах жребеца съвсем близо до себе си. Светлината идваше от един прозорец, през който се виждаше жена, обърната с гръб към мен. Тя беше млада и косата ѝ беше с естествения си цвят.

Всичко изглеждаше съвсем спокойно, но когато човек живее живот като моя, той винаги е в очакване... И е винаги нащрек. Не ми хареса прозореца — според мен би трябвало да има повече скреж по него, сякаш някой го бе почиствал. Сякаш някой се беше погрижил човек, идващ отнякъде, да види точно това, което „трябваше да се види“. Разходих се наоколо. Имаше прозорец и от северната страна. Имаше два пръста лед по него. Продължих разсъжденията си. Човек, идващ откъм пътя, би приближил вратата спокоен — нали вътре има само едно момиче.

Отидох да разгледам внимателно конюшната. Там имаше два коня, но това не значеше нищо, тъй като наблизо се виждаше и голяма шейна за два коня. Имаше амуниции, но нямаше никаква влага по животните и никакъв сняг в конюшната. Нямаше пресни следи нито около конюшната, нито около къщата. Но шестото чувство ми подсказваше защо е всичко това.

От прозореца се виждаше врата, която водеше до кухнята. Но не можех да видя близката част на антрето. Ако човек влезеше и внимаваше, той не би изпуснал нито за миг вратата към кухнята.

Ако ми бяха направили капан, го бяха сторили много умно и умело — сякаш бяха предвидили, как би действал човек като мен. Но аз все пак, не бях бил пътя си напразно. Принципът ми беше да хващам винаги бика за рогата.

И така, отворих вратата, без да чукам. Наведох се и скочих в стаята. Преместих един стол от пътя си и се озовах срещу ъгъла, който не можех да видя отвън. Пред него беше спуснато червено одеяло, стигащо до пода.

Момичето беше станало. Лицето ѝ беше бледо. Тя беше толкова Лиза, колкото и аз.

— По-добре затворете вратата, мадам. Защото ще влезе студ.

Тя се поколеба за миг, но се окопоти. Беше облечена като жена от ранчо, но лицето ѝ беше гримирано и не беше трудно да се досети човек каква беше.

Човекът, който може би беше скрит зад одеялото, не можеше да ме вижда, където бях застанал. Ако просто бях влязъл в къщата, бих бил жива мишена, пък и бих бил видим и от кухнята.

Момичето внимателно затвори вратата и продължаваше да бъде все така спокойно. Фактът, че идването ми не я беше изненадало, както и начина, по който бях влязъл показваше, че бях очакван.

— Знаете ли нещо за момиче на име Лиза Хетрик?

— Не... Не, никога не съм чувала за нея.

— На кого е тази къща?

— Защо, наела съм я от господин Билингс.

Моите очи никога не бяха излъчвали такава увереност. Тя започваше да се изнервя. Аз бях застанал до стара ламаринена печка, отвъд която беше одеялото. Печката беше много гореща, стоеше на крачета и не беше по-широка от мен. Тя би била добра барикада.

Бях обърнат с лявата си страна към печката, но не преставах да гледам към одеялото. Държах оръжието си в дясната ръка.

— Ей, ти, който си зад одеялото, излез!

Не последва нищо. Момичето процеди през зъби.

— Ти си полудял! Никой няма там.

— Добре, повдигни това нещо.

Тя се поколеба, но започна да прави каквото ѝ бях казал.

— Махни одеялото с две ръце, като го вдигнеш до раменете си.

Тя се дръпна назад изплашена.

— Не, защo трябва да го правя?

— Прави го!

Тя докосна устните си с език и се отдръпна назад.

— Не, няма.

— Добре, тогава аз ще стрелям в одеялото.

С внезапно движение тя изпищя.

— Той няма оръжие. Той лъже.

Тя не каза „Ти нямаш оръжие“, както би казала, ако говореше на мен. Вече бях сигурен, че някой се криеше в къщата.

И точно тогава вратата на кухнята изтрещя, в стаята скочи мъж и извика.

— Сега, Джо! — след което стреля по мен.

Дясната ми ръка беше под палтото. Имаше процеп в джоба, който ми помогна да хвана колана на оръжието си. Понеже палтото беше без копчета, беше ми лесно да го извадя.

В момента, в който дочух нещо от кухнята — едва доловимо скърцане от вратата, стрелях в одеялото. Стрелях още веднъж, толкова бързо, колкото можех да натисна спуська. Куршум изсвистя и се удари в печката. В този момент аз светкавично се обърнах към кухнята и стрелях по мъжа до кухненската врата.

Всичко се случи толкова бързо! За една пета от секундата — три изстрела. И двама убити мъже.

Мъжът, който беше излязъл от кухнята, лежеше на земята с карабина в ръце. А човекът зад одеялото се беше свлякъл на земята, завличайки го. Единият куршум го бе улучил в лицето, а другият — в гърдите.

В помещението имаше мирис на барут. Дочувах тиктакане на часовник от съседна стая. Усещах болка в ръката. Погледнах надолу и с изненада видях, че има кръв.

Момичето беше отишло при трупа на мъжа с одеялото. Тя беше ужасена. Но аз не изпитвах никаква жал към нея, защото тя беше помогнала на тези негодници да ми скроят този номер.

Единият от тях беше брадатият „герой“ на Ленг, а другият — един мошеник, когото бях виждал в салона на Билингс.

— Шест. И с този — седем.

Тя погледна втренчено към мен.

— Какво?

— Нищо, ти по-добре се върни в града. Не ми трябваш.

— Мога ли да си вървя?

— Да, разбира се. Надявам се, че си изпълнила всичко, което са ти казали.

Тя изглеждаше замаяна. Взе палтото си, избягвайки да поглежда към трупите.

— Ти ще ги победиш. Те не предполагаха, че си толкова умен.

— Надявам се.

— Коя е тази Лиза Хетрик? Ти навярно си влюбен в нея?

— Аз? Мадам, тя беше дете, когато я видях за последен път, но беше много хубава. Аз също съм бил малък тогава и не знам... харесвах я. Освен това, нейните родители се отнасяха към мен, като към собствен син.

— Бен знае нещо. Знаем, че той знае нещо. Надявам се да я намериш.

— Ако тя е тука, къде би могла да бъде?

— Някъде из местата на Бен. Всичките заведения в града са негови.

Тя се върна в града с мен. Заведох я до гарата. Тя тъкмо се качваше, когато двама конника се приближиха.

— Мушкай се вътре!

— Какво?

С няколко точни изстрела ликвидирах опасността и момичето замина невредимо. Тръгнах към управата. Мустанг хвърли цигарата си на земята, щом ме видя.

— Безпокоях се. Допреди няколко минути насреща на улицата имаше четирима от техните. Само чакаха да разберат, че си мъртъв и щяха да нахълтат тук.

Разказах му всичко. Като на истински приятел и храбър боец. Наистина — цяла дузина „герои“ не би стигнала, за да се справи с него. Той беше страхотно смел.

Тръгнахме из града да видим дали всичко е наред. Никога в Алта не е имало такава дисциплина и законност. Колко мошеници само бяхме изселили! Арестувахме не един за побой с ножове. Вече втора седмица в града властваше относително спокойствие. Нещата започваха да поулягат. Жените излизаха по магазините по-често от

всякога. Негодниците бяха вече в малцинство. На хората им харесваше така. Всички бяха доволни. Прекрасен февруари!

Непрестанно мислех за Лиза, но исках да обмисля всичко хладнокръвно и спокойно. С Билингс не можеше да се действа с разговори. Не би издал и частичка от това, което знае. Все нещо трябваше да е в състояние да го прекърши...

Попаднах на нещо интересно в архива на управата. Шерифът преди Джон Ленг е бил убит, убит от упор.

Ленг не е бил в града по това време. Той е бил изпратен някъде и му е било обещано, че ще стане шериф. Писмото, огласяващо това, бе в архива. То бе подписано от някакъв си Т. Дж. Фарис.

В града нямаше човек с такова име. Но явно този човек е бил познат на Ленг. Ленг му се е доверявал... Ясно е също, че този Фарис е бил сигурен, че е можел да направи, каквото си поиска в града.

Бен Билингс беше предпазлив. Той винаги е бил фактор в града. Аз не можех да забравя какво бе казало момичето. Билингс знаеше нещо за Лиза. А той беше изключително внимателен — аз го наблюдавах. Не яздеше извън града. Не се застояваше никъде за по-продължително време. Той със сигурност беше обезпокоен сега. Трябва да се е досетил, че ние сме разбрали какво ми бе скроил, и че го бе скроил именно той.

Билингс искаше да ме види мъртъв, защото в града всичко му вървеше по мед и масло — мините, бизнеса... с изключение на мен (аз му мътех водата).

Една вечер, както си вървах по улицата, някой ме заговори, без да мога да го видя — беше тъмно като в рог.

— Недей да се обръщаш. Не се опитвай да ме видиш. Животът ми не струва и пробито пени. Ленг е оставил интересни „дири“ — работи в тази насока.

— Благодаря.

— Окей. Какво ли не бих дал да видя Билингс да се гърчи на пода.

Човекът се отдалечи и стъпките му дълго отекваха. С Мустанг започнахме да пишем писма — до Денвър и до други градове, защото знаехме, че Ленг е бил там. Излезе някакво име — Бен Блейк (Ленг е

имал връзка с него). Бен Блейк... Бен Билингс. И описанията пасваха. Но нямахме нищо друго, за което да се хванем. Не откривахме връзка с този Фарис. Една нощ стояхме с Мустанг в офиса.

— Рей, ти си бил толкова млад, когато си започнал сам да се грижиш за себе си... Чудя се как си се отървал от индианците.

— Имах бърз жребец. Олд Блу.

— Дал си го на Лиза, нали?

— Да, нещо такова.

— Не се кахъри. Хубав си — всички жени в града мислят така. Лиза не би те зачеркнала с лека ръка, каквито и мъже да е срещнала...

— Не знам.

— Тя сигурно те помни с нещо.

— Не знам за такова нещо.

— Може би Олд Блу непрекъснато ѝ напомня за теб.

— Може би е мъртъв. Може и да е откраднат, както повечето от другите им коне.

Мустанг опъна дълбоко цигарата си и погледна триумфално.

— Не е, Рей. Видях го днес.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

На сутринта излязохме, готови за всякакви изненади. Ако Мустанг наистина бе видял Олд Блу, то Лиза със сигурност бе наблизил — тя не би изоставила коня, ако поне малко ѝ бяха мили спомените за мен...

— Рей, който и да е този Т. Дж. Фарис, той те знае. Със сигурност той знае много за теб. Той може би знае за теб и неща, които аз още не знам.

— Защо мислиш така?

— Ще видиш! Ще видиш, че той е проучил и майчиното ти мляко, за да се докопа до нещо, с което да те сплаши.

Мустанг беше проникателен и умът му сечеше като бръснач — бях се убеждавал неведнъж в това. Той беше видял Олд Блу около едно забутано ранчо. То беше в хълмовете около града. Изглеждаше спретнато. Мустанг беше огледал това място още вчера. Дори бе говорил със съдържателя. Дали това не беше капан? Със сигурност Олд Блу беше там, поне според Мустанг.

И наистина! Видях си кончето! След толкова време... Така се развълнувах, че бях като парализиран. Олд Блу може би беше вече поне четиринадесетгодишен. Не ми пукаше от нищо. Не ме интересуваше капан ли беше или не... Сkochих от коня и хукнах към оградата.

— Блуу, старият ми Олд Блу!

Да си призная — просълзих се. Пред Мустанг. Може би точно в този миг нечие оръжие бе насочено към мен. Но това беше Олд Блу, конят, който беше прекосил с мен толкова земи... конят, който беше на татко, конят, който ме заведе при Лиза.

Олд Блу ме позна. Тези, които казват, че конете не помнят, дълбоко се лъжат. Той ме помнеше. Аз се пресегнах през оградата и обгърнах врата му. Той запръхтя щастливо.

— Къде е тя, Блу? Къде е Лиза?

И ако можеше да говори, той би ми казал. Сигурен съм. Ех, да можеше да говори... А дали не можеше?

Към нас се приближи един висок възрастен човек със сива коса. Аз трепнах — това сякаш беше Хетрик. Не, бях се припознал.

— Конят те познава, нали?

— Да, ние сме преживели заедно какво ли не...

— Да, така ми беше казано.

— Какво? Казано? От Лиза? Къде е тя?

— Не, аз не знам. Казах на вашия приятел, че конят просто беше доведен тук. Един човек го доведе. Аз познавах коня, защото го бях виждал с момичето. Тя казваше, че ще се грижи винаги за него. Човекът, който е с нея, каза да се грижа добре за коня. Каза още, че един ден ти ще дойдеш да го потърсиш.

— Какво? Какво?

— Така каза той. Назова те по име. Каза буквално, че Рей Тайлър ще дойде тук. Каза, че ако го искаш все още, конят е твой. Инак ми е наредено да се грижа тук за него докато умре.

Каква каша! Това беше толкова странно. Какъв ще е бил този човек, когото би го било грижа за моя стар кон. А дали не го правеше заради Лиза? Почувствах се лошо. Може би той бе влюбен в нея и тя в него. Защо ли някакъв си мъж ще го е грижа за моя кон? Може би това да нямаше връзка с Т. Дж. Фарис. Може би просто той се бе влюбил в Лиза. Може би Лиза беше щастлива с него сега. Може би вече имаха хубав дом и аз си губех времето. Както и времето на Мустанг.

— Как изглеждаше този човек?

— Беше тих мъж. Каза още, че шефът искал коня да остане тук.

— Неговият шеф?

Това, може би беше още една следа, която водеше до никъде. Кой е бил този шеф?

— Не си каза името. Преди това не съм го виждал. Даде ми сто долара и ми каза да се грижа за коня. Аз обичам конете. Пък и кой не би харесал Олд Блу.

Мислите ми се раздвояваха. От една страна — човек, който отделя такова внимание на чужд кон, не би се отнасял лошо към жена. Но точно това ме и безпокоеше. Може би Лиза имаше нужда точно от такъв мъж. Дали не се бе влюбила в него? Да, Мустанг бе прав — аз наистина бях дяволски влюбен в нея.

Но една мисъл мътеше съзнанието ми. Защо, по дяволите, Билингс криеше връзката си с Лиза? След като знаеше, че разберях ли къде е тя, бих изчезнал да я търся и бих го „оставил на мира“.

Нищо, нищо ново — цели два месеца... И в деня, когато отново чух за нея, убих осмия си човек.

Това се случи, когато един ден един негодник се опита да направи „пладнешки грабеж“ в салона на Билингс. И той направо го направи. Докато си оседлавах коня, чух трясък. Вратата се блъсна и от салона излезе човек със сак в ръката си. Носеше карабина в другата си ръка. На улицата го чакаше кон. Бандитът се втурна към него. Извиках му. За миг той спря. Обърна се и миг преди да стреля по мен, аз го пронизах с револвера си. Той успя да натисне спусъка, но вече изгубил контрол над себе си. Куршумът изсвистя над главата ми. Когато отидох при него, той беше много зле. Бях прострелял дробовете му — като издишаше, плюеше кръв.

Въпросният бандит беше... Оли Бардит. Той ме гледаше втренчено. Забелязвах нещо като „последен триумф“ в очите му.

— ... Видях я! Видях я! Никога няма да я имаш! Ти ще... По-добър мъж!

Сграбчих го.

— Какво? Кого си видял?

— Аз... видях Лиза! По-добър мъж от теб... я има!

И той умря.

Билингс, свидетел на станалото, продума, събирайки откраднатите пари.

— Ти си го познавал?

— Това е Оли Бардит от Кросинг. От там се знаем.

— Странно, сякаш на някои хора им е писано да умрат от твоето оръжие. Не си го убил там, а най-неочаквано го уби тук.

Не знаех само дали и на Билингс не му бе писано да умре от моето оръжие...

Мразех да убивам. Отвращавах се от това. Някоя сутрин си казвах, че ще изляза без оръжие. Но можех ли? Всеки един от негодниците на Билингс би се радвал да ме пречукат. Аз бях наложил силата на оръжието тук — нямаше никакъв друг начин да се възцари ред и законност в Алта.

Мислех за Лиза. По-добър мъж, бе казал Оли. Но в кой смисъл по-добър? Кой от тестото на Билингс можеше да бъде добър?

Единственото нещо, което имах в Алта беше Мустанг — един истински приятел, честен човек и забележителна личност. Той е ходил само три години на училище, не пишеше много добре, но интелигентността му помагаше да се ориентира във всичко. Какво ли не би направил Мустанг за мен!

Той дойде при мен след убийството на Оли. Разказах му за последните му думи. Тогава започнахме да изреждаме известни стрелци, за да се досетим, дали Бардит е имал пред вид някой от тях.

— Рей, попадал ли си някога на Еш Мило — стрелецът на Моголон? Страхотни истории се носят за него.

— Не, никога. Нито в Канзас сити, където се събират повечето от тях.

— Той е значима личност и абсолютна змия с оръжието. Също никога не съм го виждал, а и не бях чувал за него до преди две години. За тези две години той си изгради име.

През цялата нощ си говорехме. На зазоряване, когато си легнах, усетих, че мислите ми няма да ме оставят да заспя. Мислех си за този Еш Мило. Така ми работеше фантазията и подозрителността към всичко, свързано с Лиза, че бях като болен. Мислех си също, че осемте хиляди долара, които имах сега, не бяха кой знае колко, но и не бяха малко за едно двадесет и една годишно, необразовано момче.

Хората в града ме харесваха. Единствено побойниците и мошениците биха били по-доволни, ако ме нямаше. Но бизнесмените винаги ме спираха и ме заговаряха. Винаги поддържах офиса чист и подреден. Отскоро бях започнал да се грижа и за себе си — уших си хубави панталони, купих си нови дрехи (захвърлих траперските си одежди). Животът бе станал толкова спокоен, че вече единствената ми грижа беше да разговарям по улиците с този-онзи.

А Лиза не преставаше да владее мислите ми. Никога нямаше да имам мира, без да знам, че е щастлива. Неведнъж се бях опитвал да свържа нишките, но не се получаваше. Билингс знаеше нещо за Лиза; Олд Блу бе оставен тук; Оли Бардит знаеше нещо. Бяхме се опитвали да разберем къде се бе крил Оли, преди да дойде в Алта, но безуспешно. Следите му се губеха напълно. Мустанг също не спираше да търси. Някой път той правеше оригинални разсъждения, които ме

навеждаха на една или друга мисъл. Мустанг бе търпелив човек и съм сигурен, че ако бях престъпник, най-много на света бих се молил той да не е по дирите ми.

Един ден той дойде в офиса и почти ме събуди след нощното дежурство.

— Този Еш Мило отново е убил човек — престъпника Раскин.

— Чувал съм за Раскин.

— Страшилище за жените. Добре, че са се отървали от него.

— Къде е станало това?

— В местността Робъртс Рууст — средище на престъпници.

Разбира се, че бях чувал за това отвратително място. При всеки обир на влак или банка, крадците бързо изфирясваха натам. И никой не смееше да ги преследва там — това бе тяхна територия.

— Оказа се, че този Еш Мило е шефът в тази област. Страхотен гангстер и голям подлец.

— Сериозно?

— Наистина ли никога ли не си го познавал?

— Никога.

— Т'ва е смешно, Рей, защото той те познава.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Бяха ми нужни няколко минути, за да възприема всичко казано.

— Сигурно знае за мен това, което се говори...

— Не, познава те лично.

— Какво те кара да мислиш така? Абсолютно нищо не мога да си спомня за такъв човек.

— Той предотвратява вилнеенето на неговите гангстери в този град. Дал им е да разберат, че биха си имали работа с опасен човек — явно иска да избегне сблъсък с теб или крои нещо друго. Но гангстерите избягват Алта.

Засмях се.

— Ами, хубаво. Предпазва града от неприятности.

Но Мустанг не беше доволен от работите, за които явно се досещаше — сякаш нещо го ядеше отвътре.

— Рей, може би това е връзката между Билингс, Лиза и Олд Блу.

— Не виждам никаква връзка.

— Аз също, но подсъзнателно усещам, че има нещо.

Около двадесет и три часа направих вечерната си обиколка. Излизах по това време, защото пиячите вече се бяха натряскали и си мислеха, че светът е в техни ръце. В такъв момент видът на моята карабина им действаше отрезвително. Така че, в повечето случаи, единственото, което трябваше да правя, бе да се показвам тук-там.

Дали Оли нямаше предвид Еш Мило, казвайки „по-добър мъж“? Аз, разбира се, знаех малко за Мило. Опитвах се да напрягам паметта си, но безуспешно. Много хора смятаха Мило за един от най-изкусните стрелци.

Върнах се в офиса и започнах да се ровя из архивите. Първият му „подвиг“ е бил в Невада. Сякаш от тази случка всичко бе планирано — събитията по време на пътуванията ми със стадата следваха логично. Дали и моето присъствие не беше част от сценария на гангстерите? Много въпросителни се появяваха около убийството на шерифа. Архивите показваха, че Мило направо го е „накъсал на

парчета“. Действал е като убиец или поне като човек, вбесен до краен предел и дори сякаш „жаден за кръв“. Предшественикът на Ленг бе водил подробен отчет, от който възприемах портрета на Мило — „остър“, интелигентен, опасен човек, стрелящ по-бързо и от гърмяща змия. И незадаващ въпроси. Но Еш Мило не приличаше на някой, когото познавах. Безпокоеше ме мисълта, че Мило можеше да има Лиза. Сетих се за Олд Блу — реших да ида да го видя.

Той веднага дойде при мен — да ме поздрави. Толкова щастлив се почувствах да си видя скъпото конче... Неочаквано пръстите ми напипаха нещо под седлото. Сгънат лист хартия! Пулсът ми се ускори. С треперещи ръце разгънах хартията.

„Скъпи мой Рей,

Моля те, не се опитвай да ме намериш. Махни се. Намирайки ме ти ще изпиташ страдание и може би ще умреш. Добре съм и ще съм щастлива да знам, че ти си добре и далеч от тук. Махни се! Ако ме обичаш, махни се!

Лиза“

Най-после съобщение!

Не мислех за нищо, свързано с това, че тя ме отпращаше. А напротив — исках я още повече, исках я до мен! Собственикът излезе:

— Исках да те известя, момичето бе тук.

— Кога?

— Преди два дена. Дойде с един каубой и с тях — още двама. Изглеждаха мошеници. Тя отиде при коня под погледите на двамата. Зарадва се, че си идвал.

— Как изглеждаше тя?

— Доста добре. Истинска красавица.

— Накъде тръгнаха.

— Тръгнаха при залез-слънце. Сякаш на юг, но въобще не мога да бъда сигурен — едвам се виждаше портата.

Въпреки, че му зададох още цял куп въпроси, не можах да науча нищо повече. Единствено разбрах, че Лиза е била непрекъснато надзиравана от мъжете, а каубоят е гледал да не се навърта много из къщата. Мъжът продължи:

— Интересувах се за теб. И сякаш нарочно си планувах така времето, че да тръгнат привечер.

Върнах се и разказах всичко на Мустанг. Както и това, че описанието на мъжете не ми говореше нищо.

— Рей, някакъв мъж пита за теб. Той е в хотела. Оня там... Денисън.

— Ще отида. А каза ли какво иска?

— Не. Питаше много неща за теб. Пита за Бардит и за случката в заведението на Билингс.

Хотелът имаше две крила и беше доста порутен. Денисън Мийд стоеше край огъня, когато влязох в салона. Там нямаше почти никой. Мийд стана, стиснахме си ръцете. Той изглеждаше много радостен да ме види.

— Тайлър, направо към въпроса. Когато за първи път говорихме в Денвър, аз бях поразен от приликата ти с мой познат, за когото се сетих. Когато отговори на моите въпроси, за мен вече нямаше никакво съмнение, че ти си човекът, когото търся.

— Страхувам се, че не ви разбирам, господине.

— Аз ви казах, че съм съдия. Блейър Истейт са едни от най-старите клиенти на моята фирма.

Мийд изглеждаше приятен човек, но нямах и представа какво имаше пред вид и каква беше тази цел, която той явно преследваше толкова упорито.

— Тайлър, имаш ли нещо, останало от майка ти?

— Само една снимка. Нищо друго.

— Снимка? Имаш ли я сега?

От известно време носех снимката в себе си, а не както досега — в седлото на коня си. Така че му я показах. Той се усмихна.

— Да, разбира се! Вирджиния Блейър! Нито за миг не съм забравил това лице, въпреки че я бях виждал само на снимка.

— Блейър?

— Девическото ѝ име. Семейството ѝ е било заможно, не богато, но заможно и с добри позиции в обществото.

Това не ми говореше нищо, докато не разбрах, че за мен имаше оставени пари. Освен това мама се беше погрижила да имам голяма ферма в Мериленд — над хиляда акра.

— Мястото е прилично... Фамилията беше разстроена, след като майка ти се омъжи за баща ти. По-късно те съжаляваха, но беше вече късно. Ние се опитвахме да намерим майка ти, но безуспешно... Сега, ако искаш да се вслушаш в моя съвет, тръгни с мен на изток. Ти можеш да гледаш животни, да обядваш коне — това е чудесно. Ще можеш да го правиш там.

Никога досега не ми бяха предлагали нещо такова. Звучеше прекрасно — щях да правя това, което харесвах и дори нямаше да се налага да нося оръжие. И хората нямаше да ме знаят като Рей стрелеца.

Звучеше много хубаво... но си спомних за Лиза.

Бележката ѝ ми казваше да се махам, но аз бях прочел нещо повече в тези редове. Тя се страхуваше за мен...

— Господин Мийд, ще се вслушам в съвета ви. Тръгнете и уредете всичко. Аз ще дойда, но първо имам да свърша една друга работа.

— Тайлър, бъди внимателен. Запознах се със ситуацията в този град. Ти го превърна в мирно селище, но това е само повърхността. Цялата сган от мощеници би се нахвърлила като глутница хиени върху теб при удобен случай.

— Да, сър.

Излязох на улицата, убеден в правилността на решението си. Трябваше да намеря Лиза... Тя беше с някой друг. Дано да не е направила още своя избор. Но, ако го беше направила, щях да се върна на изток и да започна отначало...

Когато влязох в офиса, Мустанг крачеше нервно.

— Имам новини за теб! Тръгнах по следите на господата, които бяха посетили Олд Блу. Тръгнаха са на юг, направо в дивата пустош.

— Къде?

Попитах, въпреки че знаех отговора.

— Отиват към Рууст и един от ездачите е била жена. Лиза... и Еш Мило.

Наистина всички следи до сега сочеха за това. Може би щеше да ми се наложи да отида там, където Оли Бардит се бе подвизавал след напускането на Кросинг и където той е бил видял Лиза с „по-добър мъж“. Конците се разплитаха. Всичко започваше да се прояснява в

главата ми. Ето защо Билингс мълчеше. Беше публична тайна, че той има връзки с гангстерите в Рууст.

Това обясняваше всичко... или почти всичко.

Навсякъде в Америка хората изпитваха ужас от гангстерите на Рууст. Мъжете от ранчата не биха си го признали, но се държаха приятелски и „почитателно“ към престъпниците от Рууст, защото никой нормален човек не би си навлякъл гнева им. Робъртс Рууст се намираше в плато, между мрежа от каньони — местност, позната само на гангстерите.

Колко ли наброяваха те? Някои казваха петдесет, но повечето мислеха, че са почти хиляда. Главното им сборище бе Земята на Престъпниците, простираща се от Канада до Мексико по протежението на Скалистите планини. А в Рууст и наоколо Еш Мило беше „кралят“.

Той не можеше да бъде открит, ако търсещите го не познаваха отлично „пътеките“ на Рууст. Поне така казваха хората. Никой не би се опитал да се бори с Мило.

Имената на главатарите на гангстерите на Рууст бяха известни. Еш Мило бе шефът, но имаше и други имена, само споменаването, на които хвърляше хората в страх — Сандовал, Бронк Лесли, Чене Вейдър, Стивънс. Всички те се издирваха в половин дузина щати и бяха виртуозни стрелци.

Там бе Лиза — сред престъпниците. Но тя не искаше да я търся. Добре, няма. Мустанг каза със замислен тон:

— Този Еш Мило те познава отлично.

— Ами, глупости.

— Сигурен съм. Мислех, че бях чувал всичките истории за теб.

Но „ключките“ от Рууст ми разкриват история, която не съм чувал.

— Коя?

— Че си убил човек на име Макгери.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Мустанг отново ме бе хвърлил в дълбоки размисли, които ме държаха буден цялата нощ. Той бе доста изморен от ездата предния ден. Аз, обаче, не само не можех да заспя, но едва дочаках разсъмването. Оседлах жребеца си, подготвих новата си Уинчестър 73 и проверих изправността на останалите си оръжия.

Оставих шерифската значка на масата. Там, където възнамерявах да отида, тя със сигурност би ми донесла веднага куршум в гърдите. За да бъда „в тон“, не се и избърснах.

Никой нямаше нужда да ми казва накъде да яздя и дали трябваше... Нямаше начин да тръгна към Рууст и да избегна премеждия. Може би Лиза искаше да живее с престъпници. Може би тя беше момичето на Еш Мило, може би не. Аз щях да разбера.

Насочих се към един сух каньон. Чакаше ме дълъг път, затова оставих коня сам да избира скоростта. Беше горещо. По тези места нямаше бризове. Потях се, очите ми едвам понасяха блясъците на слънцето. Единствените звуци, които се чуваха, бяха тези от копитата на коня ми и от скърцането на седлото. Или някое откъртено камъче...

Мустанг би разбрал, че ме няма чак следобед. Не бе трудно да се сети къде бях тръгнал. Би си дал сметка, че съм доста далеч, за да ме настига. Не исках да излагам живота му на риск...

Надали гангстерите ме познаваха. Ако имах шанс, щях да се вмъкна при тях, приличащ на престъпник.

След тридневното изтощително пътуване, лицето ми беше прашно и брадясало, а дрехите ми измачкани и мръсни. Бях като истински бандит.

Наоколо имаше само скали — зъбери се редуваха с безкрайни варовични маси — розови, бели и сиви. Вятърът и дъждът бяха моделирали тези масиви хилядолетия. Огромни, стърчащи върхове сякаш се забиваха в небето, напомнящи необуздани пламъци. Яздех по дълги коридори, образувани от каньоните. Ехото от копитата на коня

ми отекваше в огромните стени, които ту се приближаваха, ту се раздалечаваха.

Изведнъж каньонът се изви на североизток. Неочаквано попаднах на поточе, където напоих жребеца си и го оставих да си почине. Вече беше късно следобед. Беше много горещо и аз се чувствах ужасно изморен. Сякаш нямаше абсолютно нищо и абсолютно никой в тази безкрайна, забравена от бога пустиня. Изтегнах се да си почина, сложил шапката си на очите.

Събудих се внезапно. Бях усетил, че конят е неспокоен. За части от секундата бях на крака. Лявата ми ръка притисна ноздрите на коня. Той разбра, че съм забелязал опасността, и че трябва да бъде тих.

Дочух гласове. Хората бяха надалеч, въпреки че гласовете им се чуваха сякаш от два метра. Позицията ми беше добра — те нямаше как да ме видят или чуят. Спокойно приготвих оръжията си. Всичко беше наред. Взех шапката си и се насочих към удобно за наблюдаване място. Не чух нищо повече. Явно, който беше говорил, беше спрял. Но не след дълго аз дочух конски копита. Видях ги.

Не познавах нито един от мъжете. Единият носеше черен потник и тъмно червена разгърната риза. Беше висок и мършав, а излъчването му беше неприятно. Другият беше рус и съдейки по начина, по който беше оседлал коня си, правех заключението, че идваше от Тексас. Мъжете не спираха да яздят. Дочух да наричат единия Бронк. Явно това беше бандата на Лесли.

Аз се изнесох още напред, за да мога да ги наблюдавам по-добре. Вече се смрачаваше, но явно ми се отдаваше шанс да намеря бързо и безпроблемно гангстерското свърталище в Рууст. Приблизително по същото време бях и чул от мъжете.

Бронк Лесли имаше белег над едното око. Очите му бяха най-черните очи, които бях виждал някога през живота си. Лицето му беше набито и източено надолу. Физиономията му издаваше нервност и експанзивност. Той се обърна с груб глас към мен.

— Накъде си тръгнал?

— Към Рууст. Може би вие, момчета, ще ми помогнете да стигна до там.

Червеният запита:

— За какво ти е притрябвало да ходиш там?

Усещах, че една неточно казана дума би предизвикала хора като тези да ме застрелят, без да се поколебаят. Знаех, че те не се шегуваха.

Ухилих се.

— Къде другаде му остава да отиде на човек в тази гадна държава?

Червеният ме заоглежда замислено. Явно не му убягваше от погледа, че конят ми не беше с кравешко телосложение. Бронк ме попита:

— Познавам ли те отнякъде?

— Да пукна, ако зная. Аз не съм тукашен. Имах проблеми в Лийдвил и реших да тръгна насам.

Казаното от мен звучеше правдоподобно, защото знаех, че наскоро са избягали маса престъпници от затвора в Лийдвил.

— Да, сигурно не те познавам.

Лесли се взираше в мен. Не му харесвах. Гледаше ме подозрително. Бронк Лесли изглеждаше предпазлив човек. Явно беше решил да не предприема нищо, защото ако не бях гангстер и ако се измъкнех от тях, очевидно нямах никакви шансове в Рууст.

— Аз съм Червения. Това е Бронк Лесли.

— Аз съм Кок Райън — излъгах самоуверено.

Яздихме дълго, без да обелваме и дума. По едно време аз се обадох.

— Гладен съм. Ще вечеряме ли заедно?

— По-късно.

Яздихме, яздихме... Страхотно обичах да яздя. Това беше нещо много приятно. Само че вече бях попаднал сред хора, пък и тепърва щяха да се роят около мен такива хора, които биха ме убили веднага, щом разберяха кой съм. Тук вече нямаше никакво правосъдие. Тук никой враг на престъпниците не можеше да остане жив.

Тук царят беше Еш Мило — човекът, когото търсех.

Всяка крачка ме приближаваше все по-близо и по-близо до смъртта. И все по-близо и по-близо до Лиза... И все по-близо и по-близо до решението! В края на краищата — ако оцелеех, щях да бъда свободен.

— Знаеш ли човек на име Раскин?

Бронк ми хвърли изпитателен поглед. Бях подхванал разговора така, целейки да го докарам в крайна сметка до Еш Мило, но без те да

ме разберат. Според слуховете Еш Мило е имал проблеми точно с Раскин. Пък аз бях чувал, че Раскин бил от там, откъдето бях казал, че съм.

— Твой приятел?

— Ами... Аз...

— Мъртъв е. Сдърпаха се с Еш Мило за едно момиче. А Еш Мило е такъв стрелец, какъвто няма никъде по света.

Дали щях да имам шанс? Дали Еш Мило не бе по-добър стрелец от мен? По пътя чух много неща за Еш Мило. Лесли не беше словоохотлив, но само когато не се говореше за Еш Мило.

— И той стреля така бързо! Някой път ще убие по погрешка.

Бях чувал такива думи преди. За това ме бе предупреждавал Логан. Той казваше: „Ти си бърз, синко, но ти стреляш толкова бързо, че някой ден ще убиеш погрешно човек“.

Той казваше още: „Стрелците стават по-слаби като остаряват“.

Аз пак насочих разговора към Еш Мило.

— Как би живяла жена по тия места? Направо се чудя.

— Хм, Еш Мило е много красив. И си има приказката с жените. Мисля, обаче, че сега тя би си тръгнала, ако можеше да избира. Но не знам как ще свърши всичко това. Сякаш още няма нищо между тях. Еш Мило се опитва да я спечели почтено. Не знам защо ли се излага така.

Червеният добави:

— Тя е много готина. И сладка.

Навлязохме в тъмен участък — като в рог. Дочу се шум. Лесли скочи от коня.

— Тук сме трима мъже.

— Кои?

Не се разбираше от къде идваше гласът.

— Аз съм Лесли, Джим. С мен е Червеният и един нов — Кок Райън.

— Минавайте. И ако новият не е окей, няма да излезе никога от тук.

Яздехме около четвърт миля още и най-накрая...

— Това пред нас е Рууст, Кок. Не е нещо кой знае к'во, но е нещо като наш дом, наша територия. Нито кметове, нито шерифи някога са виждали т'ва място.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Бях страхотно уморен. Но нямах право да бъда — трябваше да съм нащрек. Нямах идея кога щях да видя Еш Мило, но се надявах да не е тази вечер.

Постоянно мислех и мислех за това, което ми бе казал Мустанг. Това, че Еш Мило ме познаваше. Не можех да си спомня. Но едно беше ясно — видеше ли ме Еш Мило, нямаше повече да мога да бъда Кок Райън. Щях да стана отново Рей Тайлър и може би... да умра.

Бях в Рууст след толкова път. За да стигна до Лиза. А тя просто можеше и да не е тук сега. Глупак ли бях или луд? Просто бях тук.

Първо оставихме конете в една конюшня. Тук аз видях едни от най-добрите коне, които някога бях виждал. Тези „господа“ не можеха да яздят случайни коне.

Лесли ни поведе към дълга сграда със светещи прозорци. Вътре трима мъже пиеха кафе. Друг пък ядеше. Той имаше кървава превръзка на ръката. Те всички погледнаха към мен, но никой не продума. Затова пък Лесли се намеси.

— Кок Райън, от градчето Натион.

Но и тези думи бяха последвани от мълчание. Един негър излезе от кухнята, носейки месо и картофи за нас. Снимката на този чернокож грамаден мъж висеше в офиса ми в Алта. Издирваше се за убийство.

На масата имаше кана с кафе. Сипах на Лесли и на Червения.

Мъжът с раната ме загледа.

— Какво знаеш ти, бе? Джентълмен!

Аз се ухилих.

— Нищо. Тези мъже знаят и могат повече. Затова им сипвам.

Той се захили. Явно се бях държал както трябва. Към нас се доближи грамаден човек с разгърнатата риза.

— Аз също съм от Натион. Къде живееш там?

Ето, проучването започна. Да имах късмет да ги лъжа... Но аз имах какво да им отговоря. Работата в Алта ми даваше информация за всичко из страната.

— В Кимарон.

Когато свършихме, излязохме да спим навън. Никой от нас нямаше желание да спи вътре. Особено аз. Не знам защо, но се чувствах като уловен в капан. Усещах, че те не ми вярваха въобще. Бях обезпокоен. А си мислех, че не се бях издавал досега. От друга страна аз бях нов, а те просто винаги трябваше да бъдат внимателни и предпазливи. Не знам...

На следващия ден се шляех насам-натам. Намерих малко храна за жребеца. Гангстерите имаха насаждения с какво ли не. Всичко беше осигурено. На втория ден взех една мотика и тръгнах уж да свърша някаква работа. Исках да огледам добре обстановката. Имаше, може би, десетина сгради. Три или четири бяха къщи. Зад една от тях видях прострени женски дрехи. Може би бяха на Лиза, освен ако нямаше и други жени тук. В съседство имаше друга къща, пред която стояха двама мъже. Ясно беше, че никой не можеше и да си помисли да припари до Лиза — Еш Мило бе царят и в прекия, и в преносния смисъл. В разговорите въобще не се и споменаваха за Лиза. Чух един мъж да казва, че шефът бил много докачлив. Може би затова никой не смееше да повдига тая тема.

Едно нещо беше очевидно — този Еш Мило имаше невероятен авторитет и всички изпитваха към него нещо много повече от страхопочитание. Дори и главатарите като Лесли и Сандовал.

Единствено Ченс Вейдър, грамадният мъж, който ме бе заговорил в кръчмата, сякаш имаше по различна позиция. Видях Вейдър през втория ден. Той беше мазен, гладко избръснат, наконтен, с излъскани ботуши. Имаше две пушки. Аз, като наблюдателен уестман, забелязах, че има и трето оръжие — изкусно скрито под ризата. Това беше нещо, което ми се запечата в паметта.

Ченс Вейдър постоянно се суетеше. Докато той играеше карти, аз забелязах, че хвърля погледи към къщата, където вероятно беше Лиза.

Единият от мъжете пред къщата, съседна на тази, където мислех, че е Лиза, отиде при Ченс Вейдър. Той се казваше Смоуки Хил и беше страшно грамаден. По едно време се повиши тон. Ченс Вейдър се обърна и излезе. Червеният, който стоеше до мен, ми каза тихичко:

— Пак неприятност. Ченс Вейдър е толкова себелюбив...

Обсъждаше се това, че Ченс Вейдър бил убил шестима мъже, четири, от които без особено основание. Явно той беше избухлив и

яростен.

Имаше и салон, но аз стоях настрана от него. Навъртах се около жребеца си, грижих се за него. Чистех си пушките. Слушах разговори. Дори не бях и зърнал Еш Мило. Разбрах, че той стоеше постоянно в къщата на хълма. Червеният казваше: „Страшно много четете. Прочита всички вестници и списания. Но винаги знае какво става тук“. Червеният ми каза още, че Еш Мило разхвърлял намачкани вестници навсякъде по пода в своята къща. По този начин никой не би могъл да припари, без да бъде чул.

Нямах и идея как щях да стигна до Лиза. Дори не знаех как да я известя, че съм тук. Така или иначе трябваше да направя това.

Колкото и странно да звучи не друг, а Ченс Вейдър бе причина това да стане. Ние с него още от първия момент не си бяхме симпатични. Той постоянно ме гледаше с цинична усмивка, нещо, което забеляза дори Лесли. Лесли също не ме харесваше и не ми вярваше, но отношението на Ченс Вейдър беше фрапантно.

Един ден Лесли ме предупреди.

— Внимавай с това конте. Ще гледа да ти направи нещо. Много е подъл. Исква да убива за авторитет.

— Благодаря.

Веднъж, докато копаех нещо с мотиката, някой ме извика. Беше Смоуки Хил.

— Слушай, Кок, трябва за малко да отида по работа, а този проклет Ченс Вейдър се навърта наоколо. Аз трябва да пазя момичето на шефа. Замести ме за малко.

— А, ако Ченс Вейдър дойде?

— Никой, освен Еш Мило не може да говори с момичето. Нали ме разбра? Мисля, че ще се справиш — виждам, че не пиеш и ми изглеждаш стабилен. Ако Ченс Вейдър дойде, кажи му да се маха. Ако стане нещо по-сериозно, викай. Аз ще дойда.

И така, аз се озовах пред къщата, в която беше Лиза. Тя беше вътре. Но как щях да говоря с нея? То стана от само себе си. Зърнах през пердето. Свалих шапката си, за да съм сигурен, че ще ме познае. Правейки се, че премествам някакъв камък, аз се взирах в прозореца. Тя стоеше вътре, стройна и прекрасна, на не повече от петнадесет фута от мен. Позна ме. Разбрах го по това, че лицето ѝ пребледня. Тя ми направи жест — показваше ми да се махна.

Аз продължавах да премествам камъни, за да се вижда, че правя нещо. Повдигнах два пръста нагоре, искайки да ѝ покажа, че ще се махаме двамата. Но тя отново повтори жеста си.

Изведнъж някой се приближи. Беше Ченс Вейдър.

— Какво? Май и ти си хвърлил око на момичето? Сякаш ѝ беше забавно, а?

Стана ми много кофти. В очите на Ченс Вейдър имаше някакъв странен блясък. Струваше ми се също, че беше малко смутен.

— Доста забавно. Тя никога не поглежда към мен, а на теб обърна внимание. Аз се чудя...

— Чуди се долу. Моята работа е да не пускам никой в къщата.

Той ме гледаше. Четях в очите му, че искаше да ме убие. Но не точно сега. Имаше и нещо друго, което се въртеше в главата му.

— Ти ме заблуди, бе. Виждал съм те и преди. И не в Натион — никога не съм бил там.

— Ти трябва да слезеш долу.

За моя голяма изненада той се подчини. Тръгна. Но внезапно се обърна.

— Сетих се! Денвър! Ти си Райън Тайлър!

Очите му бяха зловни и ме гледаше ужасно. Забелязах, че Смоуки Хил се задава. Ченс Вейдър повтори на висок глас.

— Рей Тайлър, от Алта!

Нямах избор. Ако исках да се измъкна жив от тук... Никога повече не исках да убивам. Чувствах се ужасно. Но ако този негодник се раздрънкаше, което вече правеше, аз щях да съм покойник и Лиза нямаше никога да бъде щастлива. Защото бях сигурен, че тя е тук не по своя воля.

Ченс Вейдър тържествуваше. Долавях жесток триумф в неговите очи. Стори ми се, че той помръдна ръката си. Към оръжието си ли бе посегнал или не, никога не ще узная. Стрелях, изпреварвайки го с част от секундата. Стрелях пак. Сякаш го бях убил.

Но не — куршум профуча над главата ми. Той се хилеше гадно, въпреки че умираше. Но дали? За първи път използвах пушката в лявата си ръка. Но за голяма моя изненада — улучих рамото му. А Смоуки Хил вече идваше. Нямах повече време за губене. Приблжих се, стиснал здраво двата револвера. За първи път усещах, че искам да

убия човек. Трябваше да го убия. Бъдещето на Лиза бе поставено на карта. И моят живот. Когато престанах да стрелям, бях вече над него.

Смоуки Хил хвана ръката ми, докато зареждах отново.

— Успокой се, Кок! Той е свършил!

Наоколо се беше събрала огромна тълпа. Ченс Вейдър не преставаше да ме гледа триумфално...

— Рей!

Как успяваше? Как човек, прострелян толкова пъти, можеше дори да си поеме дъх? Но пак го каза:

— Рей!

Слава богу — мъжете наоколо не го разбраха. По него време за мой късмет „Рей“ беше нашумяла марка уиски. Аз се надявах да не каже другото име. Ако го кажеше и аз като него щях да умра, пък макар и вземайки със себе си няколко други мъже за компания.

— По дяволите — изпсува някой. — Ще пукне след малко и пак за алкохол мисли.

Ченс Вейдър беше бърз и много опасен. И много ме мразеше — до последния си миг ме искаше мъртъв.

Но вече беше късно... Той издъхна.

Около дузина мъже се бе събрала край мен. Те ме гледаха втренчено, а аз не знаех как да се държа. Смоуки Хил се намеси пръв:

— Ти ми спести работа, наистина.

Мъжете заговориха един през друг.

— Абе той Ченс Вейдър уж беше бърз...

Смоуки Хил се обади отново:

— Ченс Вейдър беше бърз. Но Кок явно е по-бърз. И по-точен.

Всички ме гледаха, измервайки ме с очи. Бях убил Ченс Вейдър. Червеният ми каза приятелски:

— Не се притеснявай, Кок. Поне десет души в лагера имаха желание да пречукат т'ва конте...

Тръгнахме към салона. Усетих, че вече бях популярен. На мен започнаха да гледат като на опасен стрелец — с уважение.

В душата ми имаше сблъсъци и противоречия. Искях да се усамотя, но не можеше — трябваше да понасям и пиенето, и всичко останало... Наложих ми се да убия човек. И това бе първият път, когато поисках да го убия. Това ме изплаши. Какво би си помислила Лиза за мен?

По-късно Смоуки Хил дойде при мен. Имаше нещо странно в погледа му.

— Кок, Еш Мило иска да те види горе на хълма.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Давах си сметка за предстоящия сблъсък и това ме правеше неспокоен. Ако Мустанг беше прав, т.е. Еш Мило ме познаваше, щеше да се наложи отново да убия човек. Щях да имам проблем и с нашето измъкване с Лиза — ако все още искаше да бъде с мен.

Озовах се на верандата в очакване. Чувствах се празен отвътре. Усецах бавното, тежко биене на моето сърце. Устата ми бе суха.

Пътят до върха на хълма — около сто и петдесет ярда, беше най-дългият път в моя живот. Чувствах топлината на слънцето. Тревата ухаеше прекрасно. Едно бяло облаче образуваше нежна сянка по земята. Дали не виждах за последен път небето и скалите?

Не знам защо, но изведнъж реших, че имам нужда кончето ми да е до мен. Пък и щеше да ми е необходимо, ако успеехме да се отървем живи.

Обмислях нещата, които бях чувал. Очаквах Еш Мило да бъде абсолютно безмилостен, без никакво състрадание. Той убивал изведнъж и без предупреждение. Можеше да бъде опасен като гърмяща змия.

Лиза отвори вратата. Това беше една по-стройна, по-прекрасна Лиза. Може би беше на осемнадесет, но в нея имаше зрялост, която я правеше да изглежда по-голяма. Но аз открих в очите ѝ и много тъга и болка. За доста време погледите ни останаха срещнати. Лиза ме гледаше така, сякаш искаше да открие нещо в очите ми, но се страхуваше от това. Тя продума плахо:

— Рей, аз исках да ти спестя това... Наистина исках.

После отстъпи назад. В следващия миг аз гледах към Еш Мило.

Само че аз го познавах... аз го познавах! Това беше човекът, от когото се бях възхищавал най-много на света! Това бе човекът, когото почитах и от когото се учех! Човекът, който ми беше единственият приятел, когато си нямах никого на света! Това беше... Logan Polard!

Той се беше състарил. Косата му беше прошарена, а лицето — изпито. Устните на Logan сякаш се бяха свили още повече.

Спомнях си всичко — сякаш беше вчера. Спомнях си деня, когато той се застъпи за мен и Макгери не ми направи нищо. Спомням си как ме бе спасил от конекрадците, когато бях влязъл в престрелка с тях. На колко неща ме бе научил...

Логан тръгна към мен. Усмихна се и разтвори ръце.

— Рей! Рей, наистина ти! След толкова време!

Без абсолютно никакво колебание, сграбчих ръката му, силно развълнуван. Толкова много значеше този човек за мен.

— Ти си изградил име, Рей. И си се запазил... на страната на правдата. Радвам се за това.

— Значи затова си държал гангстерите далеч от Алта. Ти си ме пазел.

Той се усмихна. Само че усетих цинизъм и насмешка в тази усмивка.

— Не, Рей. Винаги съм те познавал. Знаех, че ако се срещнем, щяхме да се сблъскаме.

Гласът му стана мек.

— Виж, Рей. Момче, което е продължило да се бори, след като са убили баща му, е истинско момче. Ти направи нещо повече. Ти проследи индианците и уби поне един. Видях те да се опълчваш срещу Макгери. Ти не се страхуваше. Ти беше железен.

Логан закрачи из стаята. Лиза ме гледаше с широко отворени очи. Бях объркан. Започвах да мисля, но трудно.

— Какво стана с Мери?

Той беше с гръб към мен. Много дълго време стоя така, без да проговори.

— Тя умря при раждане, Рей. Ако не беше станало така, може би никога нямаше да се отделя от нея. Помниш ли стария шериф Балчър? Той се опита да ме убеди да остана, но не го послушах. Не можех да остана с тези спомени. Просто не можех.

Логан Полард се обърна и дойде в центъра на стаята.

— Седни, Рей. Моля те, седни.

Тъй като не бях по увъртанията, пристъпих директно към въпроса.

— Логан, ти знаеш защо съм тук.

Усмивката му изчезна. Той ме погледна съсредоточено. Вече бях сигурен, че нещата, които се носеха за стрелеца Еш Мило, бяха

напълно верни. Той беше опасен мъж... и непредвидим. Много пъти съм наблюдавал очите на опасни мъже и знам как изглеждат. Но в неговите очи имаше нещо друго... нещо повече.

— Разбира се. Ти си дошъл за Лиза. Но ще трябва да те разочаровам.

Явно линията беше начертана вече. И никой от нас нямаше да отстъпи. Трябваше да опитам да спечеля.

— Ти не си такъв, Логан. Държиш я тук против нейната воля.

— Не бъди глупав, Рей. Тя може да не иска сега. Но тя ще се промени. Не я насилвам за нищо. Просто ѝ давам време да се промени.

— Най-малко в такова място би станало това. Та тя е изискано и почтено момиче...

Той стоеше срещу мен, леко разкрячен. Носеше сиви панталони и бяла риза с черна ленена връзка. Изглеждаше добре. На времето сигурно е бил красавец. Беше въоръжен.

— Рей, ти си човекът, от когото имам нужда тук. Остани при мен. Заедно можем да бъдем като феодални барони. Можем да имаме всичко това... за нас.

Всичко това... империя от скали и пясък. Един ден сигурно щеше да се промени, но след много време. И все пак — този човек ми бе помогнал. Бил ми е най-добрия приятел, а за доста време — и единствения. Но сега аз знаех, че не можех да бъда тук и, че нашето приятелство свършваше. И аз щях да взема Лиза със себе си. И това нямаше да е никак лесно.

— Не! Не, Логан, аз си отивам. И ще взема Лиза със себе си, ако тя иска.

Тогава му разказах за имота в Мериленд.

— Ще сторя, както ме посъветва, Логан. Ще избягам от ситуациите, в които трябва да се убива. Преди да съм минал границата на „убийствата“. Преди да съм изгубил чувството за мярка...

Логан стоеше тих. Същият този Логан... Но това бе и човекът, който се беше представял за Т. Дж. Фарис — човекът, стоящ зад Билингс... Как се променяха хората. Просто невероятно!

— Лиза остава тук, Рей!

— Но... ти и Мери... Тя беше човекът, който те подкрепяше, който бе всичко за теб. Същото е Лиза за мен. Лиза е всичко за мен. И двамата го чувствахме така още от деца.

— Не! Тя остава тук!

Логан сякаш не искаше да повярва на думите ми. Аз погледнах Лиза.

— Ще дойдеш ли с мен?

— Да, Рей. Ще дойда с теб.

— Виж, Логан... Аз...

Логан ми се смееше. Но не топло, както го правеше, а някак си странно...

— Рей, мислех, че съм те научил по-добре. Никога не протягай ръцете си към нещо, което друг...

— Но ти си ми приятел, Логан!

Той ми отвърна равнодушно, дори малко отегчено.

— Няма приятели. В живота трябва да вземаш това, което искаш, иначе някой друг ще ти го вземе. Можеш да вървиш, Рей. Можеш спокойно да излезеш от Рууст. Казал съм на момчетата да не те закачат. Казах на Смоуки Хил, че ще си идеш, след като поговорим.

Значи така. Той ме гледеше през оръжието си по същия начин, по който по-рано бе гледал Максери — само с една много важна разлика... Логан ме гледеше през оръжието си и аз трябваше да започна да си давам сметка за това. Както и за това, че Логан е опасен с оръжие в ръка.

Но Логан ме бе учил на други неща! Пред мен стоеше друг Логан Полард. Сега разбирах какво бе станало след смъртта на Мери — старият Логан вече го нямаше. Пред мен стоеше един леден коравосърдечен мъж, готов да убива, довел едно нежно момиче тук и възнамеряващ да го държи, докато го пречупи. Бях сигурен, че тръгнах ли, Логан щеше да ме застреля. Щеше да ме застреля, защото знаеше, че щях да се върна в Рууст с много въоръжени мъже. Беше казал така, защото ме познаваше и знаеше как ще реагирам.

— Добре, Логан. Ще си тръгна. Но бих искал да помислиш върху това. Ние сме били приятели и...

— Млъкни! Имаш късмет — направи ми услуга, убивайки Ченс Вейдър. Аз ти я връщам. Върви си — няма да ти се случи нищо.

Лиза гледеше уплашено. Сякаш искаше да ме предупреди...

Нуждаейки се от хитрост, която да ме подпомогне, аз използвах нещо, което със сигурност би го изкарало от релси и разчувствало, поне за миг. Трябваше да го разконцентрирам.

Обърнах се, уж да си вървя, след което внезапно спрях и го погледнах.

— Логан. Прочел съм Плътарк само четири пъти.

— Плътарк?

Необходимо му бе време да реагира — точно това време използвах. Стрелях! Това го бях репетирал много пъти. Бях направил най-бързия изстрел в живота си. Просто нямах друг избор. Карабината ми подскочи в ръцете. В момента на изстрела видях очите му — бели и ужасни. Неговото оръжие също изтреця, но след като се хвърлих на пода. Втори куршум профуча над мен и се заби в стената. Аз стрелях още два пъти. Точно в този момент и Логан стреля. За част от секундата се отървах — хвърлих се нанякъде и куршумът ме размина.

Бързо се свързах — иначе бях загубен. Той вече бе готов за нов изстрел. Но не само той — стреляхме и двамата почти едновременно. Улучи ме — усетих страхотен удар.

Но в същия миг той се сгромоляса безпомощно на пода, изпускайки оръжието си.

А аз продължавах да го гледам втренчено със заредена карабина.

— Рей, стари приятелю. Добре си се научил, нали?

Логан се гърчеше от болка. Вече изнемощяваше.

— Лиза, вземи този револвер и стой до прозореца — много трудно ще се измъкнем.

Логан лежеше и ме гледаше.

— Сякаш винаги го бях предусещал, Рей. Че ще падна от твоята ръка... Съдба.

Той умираше и го знаеше, но беше още опасен. Аз вече не можех да му вярвам. Той разбра това и каза:

— Добро момче, добро момче.

Чуваха се как идват — най-малко тридесет въоръжени мъже. И много опасни.

— Отивам на изток, Логан. Ти бе последният. Ще захвърля оръжието си.

Заредих всичко отново. Логан ме бе научил на това — да зареждам веднага, след като съм стрелял. Те стояха отвън. Аз отидох до вратата.

— Смоуки Хил, елате заедно с Бронк вътре.

Те влязоха, след като с Лиза ги бяхме взели на мушка и двамата. Логан ги погледна. Взираше се в тях, но после погледна към мен.

— Казвах ти, че Плътарк ще ти хареса... Аз...

И точно в този миг Логан умря. На пода. Стана ми болно и празно.

Погледнах към Смоуки Хил и Бронк.

— Истинското му име беше Логан Полард. Беше най-добрият ми приятел. Аз се махам от тук и тя идва с мен. Бях дошъл за нея.

Смоуки Хил се засуети. Попитах остро:

— Нещо напротив?

— Не — каза Бронк.

Тръгнахме да излизаме. Лиза бе разтревожена.

— Ти си ранен, Рей!

— Лиза, трябва да действаме бързо — да не им оставяме време да променят решението си.

Усещах засъхнала кръв под ризата си, но общо взето бях добре. Трябваше да издържа — нямах друг избор.

— Рей... той се отнасяше добре към мен. Наистина.

— Не се и съмнявам в това. Логан е бил и добър човек.

Никой не каза нищо, като излязохме и тръгнахме към конете. Може би те не искаха да застават срещу оръжието ми. Може би бяха вцепенени от случилото се. Може би просто не искаха нищо от мен.

Чак когато се отдалечихме, Лиза се отпусна и ме заоглежда. Рамото ми бе простреляно, бе засегнат и мускула на ръката. Бях улучен и в реброто. Изгубих доста кръв.

Срещнахме Мустанг, заедно с патрулираща група, около Найн Майл Вали. Успокои се щом ни видя...

Да, такъв беше животът преди страната да се разрасне и хората да захвърлят оръжията си. Някой ден, надявам се това никога да не става, може да дойде време, когато земите на Дивия Запад да запустеят и да станат отново диви и опасни... Защото всичко може да се случи — може в страната ни да дойдат врагове. Тогава всичко би се променило. Тогава момчетата трябва да вземат оръжия и да бранят своята земя като истински мъже.

Те ще могат да го направят, ако се наложи. Сега пушките събират прах по таваните, кравите се скитат тлъсти и мързеливи. Но старият дух е още жив. Също, както във времената, когато стада от едри бизони нахлуваха от Тексас. И когато момчетата търсеха злато в рекичките...

Издание:

Луис Ламур. Укротяване на степта

ИК „Юнивърс“, Хасково, 1994

ISBN: 954-8397-08-0

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.